



# DE RESERVE OFFICIER

Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reserve Officieren

1 2007

## DE NIEUWE INSPECTEUR VAN HET RESERVE PERSONEEL

De KVNRO feliciteert de nieuwe  
Inspecteur Reserve Personeel,  
generaal majoor KLu drs. J.H. Wehren met zijn  
benoeming en wenst hem veel succes in  
de uitvoering van zijn functie.



## VAN DE VOORZITTER

In de afgelopen maanden is er binnen en buiten defensie veel gesproken over Normen en Waarden in de krijgsmacht. In deze uitgave van de Reserve Officier besteden we daar uitgebreid aandacht aan. Want het gaat ook de reservisten aan. Niet alleen als militairen waarvoor de nieuwe gedragscode geldt. Maar ook omdat wij regelmatig signalen krijgen van reservisten die de manier waarop ze door beroeps collega's en de organisatie behandeld worden, ervaren als achterstelling. Vrouwen en allochtonen krijgen het begrip, maar dat reservisten dit overkomt wordt nog niet voldoende onderkend. Toch moeten we de signalen serieus nemen en samen zoeken naar oplossingen ter verbetering.

Wat zijn nu precies die reservisten? Het zijn vaak goed gemotiveerde, goed opgeleide, betrokken personen, die graag onderdeel willen zijn van een professionele organisatie om zo hun bijdrage te leveren aan de samenleving. Zij zijn in staat om, door hun achtergronden en ervaringen, enerzijds de piekbelasting bij Defensie op te vangen en anderzijds omdat zij slechts parttime werkzaam zijn in de Defensieorganisatie, zijn zij als geen ander in staat om als ambassadeurs van Defensie in de maatschappij in al haar facetten op te treden. Defensie doet zichzelf als professionele organisatie ernstig tekort door geen optimaal gebruik te maken van dit potentieel. Ze werpt hiermee als het ware een stuk verankering in de maatschappij opzij.

Het gevoel van onbehagen over de behandeling horen we van veel reserve officieren. Het komt voor op uiteenlopende gebieden, zowel rechtspositioneel, functioneel als emotioneel. We constateren dan ook dat vrijwel alle regelingen voor en door het reserve personeel bedacht en uitgevoerd wordt door vrijwel uitsluitend beroepspersoneel. Wij nemen het hen niet kwalijk dat ze niet als reservist denken, ze zijn het immers niet!.

Het komt daardoor voor dat door de organisatie – met de beste bedoelingen - zaken rond de reservisten geregeld worden, die de motivatie van deze militaire ambtenaren verlaagt. Reservisten zijn vrijwilligers, en zullen slechts beschikbaar zijn en blijven voor Defensie als zij voldoende motivatie en voldoening vinden in en waardering voor hun inzet. Voorbeelden van waar zaken mis kunnen gaan zijn ongevraagde en ongewenste herindelingen, het nauwelijks of slechts beperkt inzetten, en dan vaak ook nog alleen voor nachtdiensten en zon en feestdagen, de manier van behandeling door beroepspersoneel, onduidelijkheden over plaatsingen. Met als gevolg dat veel reserve officieren zich onprofessioneel behandeld voelen. Dit demotiveert reservisten, omdat hiermee geen recht wordt gedaan aan hun professionele kwaliteiten.

In deze tijd van krapte aan gekwalificeerd personeel, zal Defensie meer en meer aangewezen zijn op de steun van de moderne reservist. Zowel de organisatie als de reservisten hebben er baat bij dat de reservisten beschikbaar en gemotiveerd zijn. Om nog maar niet te spreken over een toekomstige rol bij het vinden

van draagvlak bij burgerwerkgevers wanneer als gevolg van het "up-or-out" systeem uitstromende beroepsmilitairen banen nodig zullen hebben in veel van de bedrijven waar onze reserve officieren al werken.

Onze vereniging kan en wil Defensie steunen en een belangrijke rol spelen in het vinden, beschikbaar krijgen en beschikbaar houden van reservisten.

Maar ook geven wij de organisatie graag in overweging de reservisten structureel te betrekken in de staf processen en bij het maken van beleid en regelgeving omtrent reservisten. Modern (personeels-) beleid kan naar onze mening niet op een evenwichtige wijze tot stand komen zonder dat daarbij alle betrokken partijen gehoord worden. Toch zijn beleidsvoorbereiders en staffunctionarissen op het gebied van reservisten-aangelegenheden vrijwel allemaal beroepsmilitairen, die dan ook nog eens om de paar jaar van functie wisselen. Het is onze overtuiging dat daardoor geen optimaal gebruik wordt gemaakt van het enorme potentieel aan kwaliteit en zelfs kwantiteit van reserve officieren. Maar ook de eigenaardigheden en belangen van de reservisten worden hierdoor niet voldoende in ogenschouw genomen.

In andere organisaties wordt voortdurend gewerkt aan het zo effectief mogelijk beschikbaar hebben en inzetten van het "flexibele personeel". In managersjargon heet dit "employability". Dit wordt bijvoorbeeld gerealiseerd door de inzet van een pool van mensen voor diverse projecten. Reservisten spelen deze rol bij Defensie.

De KVNRO pleit er voor reserve officieren in deeltijdbanen aan te stellen op een aantal strategische posities in de defensie organisatie. We denken hierbij in eerste instantie aan het plaatsen van reserve officieren op nieuw te creëren, adviserende en beleidsvoorbereidende posities bij de Centrale Organisatie en bij de Operationele Commando's. Naar onze mening is het wenselijk dat er reservisten worden aangesteld als Plaatsvervangend IRP en dus direct rapporterend aan de IRP van dat deel van de organisatie.

Met een rang die op dat niveau serieus moet worden genomen. Het moeten reserve officieren zijn met een breed aanzien, aan te stellen door defensie, maar wellicht op voordracht van de reserve officiers vereniging. Met een verbonden rang van minimaal kolonel. Per week zou deze tenminste één dag in actieve dienst moeten acteren op de betreffende staf en voorts worden aangesteld voor een termijn van tenminste van 3 jaren. Gezamenlijk vormen die vijf officieren slechts één VTE (voltijd equivalent), die een enorme winst in effectiviteit en inzetbaarheid van reservisten kan opleveren voor de krijgsmacht.

Reservisten zullen in de komende jaren in steeds grotere getale benodigd zijn. Het zijn daarom deze vrijwilligers die Defensie zou moeten koesteren. Kwaliteit en kwantiteit in reserve personeel kan slechts worden binnengehaald en binnen gehouden als het weer aantrekkelijk wordt gemaakt voor de reservisten. Voor veel reservisten is de geldelijke vergoeding niet eens zo belangrijk. Voor hen is het voor vol aangezien te worden door de organisatie en het plezier hebben in het werk minstens zo belangrijk.

Concluderend:

De huidige reservist is bedoeld om piekbelasting bij Defensie op te vangen. Zij zijn de parttimers van de organisatie. De huidige achterstelling bij het voltijds (beroeps-) personeel en het zich onvoldoende gesteund te voelen door de organisatie, is een sterke en onvoldoende onderkende bedreiging voor het reservisten bestand. Zowel de krijgsmacht als de reservisten hebben er baat bij dit tij te keren, en het "reservist-zijn" weer aantrekkelijk te laten zijn. Teneinde een win-win situatie te krijgen voor Defensie en de Reservisten, stellen we voor dat Reservisten als Plaatsvervangend IRP worden aangesteld bij de Centrale Organisatie en de Operationele Commando's.

Willem J. Verheijen

Luitenant Kolonel van de Nationale Reserve

## AANKONDIGING ALGEMENE VERGADERINGEN 2007

### ALGEMENE VERGADERING KVNRO

Dit jaar zal de Algemene Ledenvergadering van de KVNRO worden gehouden op 22 september op de Koninklijke Militaire Academie (KMA) te Breda.

Deze datum is gekozen omdat op de gewenste data in juni de locaties niet beschikbaar waren ofwel al andere militaire activiteiten waren gepland, zoals bijvoorbeeld de landelijke schietdag en de Landmachtdagen op 2 en 3 juni.

Door onze keuze om de Algemene Vergadering in september te houden, zullen we ons kunnen verheugen op een gevarieerd programma, met interessante, belangrijke sprekers en een forum discussies over zaken die reserve officieren aangaan. Daarnaast zult u in de gelegenheid zijn om informeel kennis te maken met een aantal vooraanstaande militaire en politieke autoriteiten.

### BUITENGEWONE ALGEMENE VERGADERING KVNRO

Omdat een aantal agendapunten voor de Algemene Vergadering geen uitstel dulden tot september, zal voor deze specifieke punten een beperkte Buitengewone Algemene Vergadering KVNRO worden gehouden op maandag avond 18 juni 2007 op de Prinses Juliana Kazerne (PJK) te 's Gravenhage.

De definitieve agenda en aanmeldingsprocedure zullen gepubliceerd worden in de volgende uitgave van de Reserve Officier.

Namens het Bestuur van de KVNRO  
De Voorzitter.

De Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reserve Officieren is de vereniging voor alle reserve officieren van de Nederlandse krijgsmacht.

De vereniging is opgericht te Utrecht op 22 december 1917 en aangesloten bij de Confédération Interalliée des Officiers de Réserve (CIOR) en de Confédération Interalliée des Officiers Médicaux de Réserve (CIOMR).

#### ALGEMEEN SECRETARIAAT

Postbus 95395  
2509 CJ 's-Gravenhage

#### VERENIGINGSBUREAU

(bezoek na afspraak)  
Wassenaarseweg 2a  
2596 CH 's-Gravenhage  
Telefoon (070) 316 29 40  
Fax (070) 382 47 78  
E-mail bureau@kvnro.nl

#### CONTRIBUTIE:

€ 37,50 per jaar  
€ 20,00 aro/vaandrig/kornet/studerend  
Abonnement De Reserve Officier:  
€ 15,00 per jaar  
Korting bij incassomachtiging:  
€ 2,50 op alle bedragen  
Postbank nr. 380720

#### REDACTIE DE RESERVE OFFICIER

KLTZ S. Stienstra  
Maj M.C.J.B. Daverveldt  
Postbus 95395  
2509 CJ 's-Gravenhage  
E-mail ro-redactie@kvnro.nl

Kopij kan worden ingeleverd bij bovenstaand redactieadres. Aanlevering bij voorkeur in digitale vorm (e-mail of diskette) als Word-bestand. Foto's en ander beeldmateriaal zijn altijd welkom. Digitale foto's zijn alleen bruikbaar in jpg-formaat en van hoge resolutie. De redactie behoudt zich het recht voor zonder opgave van redenen aangeboden kopij te weigeren, in te korten of aan te passen.

#### VOLGENDE SLUITINGSDATUM KOPIJ:

15 mei 2007

#### GEPLANDE VERSCHIJNING:

Half juni 2007

#### ADVERTENTIETARIEVEN 2007

1/1 pagina € 380,00  
1/2 pagina € 210,00  
1/4 pagina € 130,00  
1/8 pagina € 80,00

Steunkleur en full colour op aanvraag. Bij plaatsing voor meerdere nummers ineens geldt een kortingsstaffel. Informatie en plaatsingen bij R.G. Boissevain,  
E-mail pr-werving@kvnro.nl

#### LAYOUT EN DRUK

Compact drukwerken n.v.  
Postbus 2054  
6201 CD Maastricht

# REDACTIONEEL

Voor ligt de eerste Reserve-Officier van 2007. Laat, erg laat. Gebrek aan menskracht wreekt zich en de nieuwe redactie heeft wat opstartproblemen gehad. Eens te meer bleek alle begin moeilijk. Nog niet alle opengevallen plekken zijn ingevuld, dus uw bijdrage is van harte welkom, incidenteel of het liefst structureel.

We hopen weer een aantal trouwe lezers op hun wenken te bedienen. Bijvoorbeeld met een interview met Luitenant-Generaal Bertholee over normen en waarden. Onze krijgsmacht is recentelijk veel in het nieuws. Vaak positief, zoals over de wijze waarop de krijgsmacht de haar toebedeelde taken vervult, zoals in Uruzgan maar ook op andere plaatsen binnen en buiten de Rijksgrenzen. Maar helaas te vaak ook op een negatieve manier. En dat beeld is dan niet altijd even genuanceerd. Door allerlei beperkingen wordt vaak een zeer kort door de bocht gemaakt relaas weergegeven. Onze militairen worden in de media en de publieke opinie veroordeeld, voordat een gedegen onderzoek van de feiten heeft plaatsgevonden. Het goed-journalistieke "hoor en wederhoor principe", gaat vaak verloren door de haast om als eerste te kunnen publiceren. Naar goed Nederlands gebruik wordt er dan vervolgens op deze incidenten gereageerd met beleid. Door het ogenschijnlijk gebrek aan moraal van enkelingen worden we dan allemaal verfuifd op een stortvloed aan nieuwe en aangescherpte regels.

Dit zou eigenlijk niet nodig moeten zijn. Iedereen zou de strekking van de gedragscode sowieso in zijn of haar dagelijkse werkkkring, militair en civiel, toe moeten passen. En zou een dergelijk geheugensteuntje helemaal niet nodig moeten hebben.

De leden van de redactie hebben de gedragscode elk 3 of 4 maal mogen ontvangen, via diverse kanalen. De mate van redundancy was dermate hoog dat hierop maar een "kreet" uit de oude doos van toepassing kan zijn: "Geen gel.. van ik wist het niet...!"

Iets heel anders; de redactie krijgt veel verzoeken om kopij en aankondigingen te plaatsen. U vindt hier veel voorbeelden van in deze Reserve-Officier. Helaas komt het regelmatig voor dat dit op papier of in pdf-formaat wordt aangeleverd. Omdat de redactieleden hun taken op vrijwillige basis uitvoeren, naast hun civiele werkkkring en hun reserveofficiersschap, is het ondoenlijk om deze stukken weer om te zetten in een voor de drukkerij bruikbare digitale versie. Ze worden dan ook zonder meer terzijde gelegd. Dit vinden wij jammer, temeer omdat er vaak interessante stukken tussen zitten. Wij rekenen daarom op uw begrip en medewerking!

De redactie van de Reserve Officier.

## WAARDEN EN NORMEN IN DE KRIJGSMACHT; GESPREK MET LUITENANT GENERAAL ROB BERTHOLEE

Het is 31 januari 2007. Ministerie van Defensie. Plein 4, Den Haag. Vandaag spreek ik met luitenant-generaal Rob Bertholee over waarden en normen in de krijgsmacht.

Tot een paar maanden geleden was hij nog Inspecteur voor het Reserve Personeel Krijgsmacht (IRP). Maar op 1 december 2006 werd hij benoemd tot Plaatsvervangend Commandant der Strijdkrachten (PCDS) onder gelijktijdige bevordering tot luitenant-generaal. Ik had het genoegen generaal Bertholee namens de KVNRO te feliciteren. Proficiat. Er was een bloemetje namens ons allen.

Bertholee kent de waarde van de reserve officieren voor de krijgsmacht, en steekt dat niet onder stoelen en banken. Hij komt op voor onze belangen, en hij was als IRP meer dan eens bij de activiteiten van de reservisten aanwezig.

### WAARDEN EN NORMEN

Ik tref hem in het Ministerie van Defensie in zijn nieuwe kamer op de tweede verdieping. Het is zo'n statig vertrek dat je verwacht in een klassiek ministerie gebouw. Met hoog plafond en hoge ramen met uitzicht op het Plein. Ondanks zijn drukke functie, maakt hij graag tijd vrij voor een gesprek over de Reserve Officieren. Het is rond zes uur en de meeste medewerkers zijn al naar huis. We kunnen dus even rustig praten.

Het onderwerp is belangrijk en staat voortdurend volop in de belangstelling: Waarden en Normen binnen Defensie. U herinnert zich dat in het afgelopen jaar een reeks van onverkwalijkte incidenten op het gebied van ongewenst gedrag in het nieuws kwam. Ongewenst gedrag van seksuele aard, maar ook ontspoord gedrag onder invloed van alcohol werd gemeld. Het leek er zelf even op dat het negatieve nieuws over de krijgsmacht de uitstekende prestaties van onze eenheden in en buiten de uitzendgebieden volledig op de achtergrond drukte. De politieke en militaire leiding van het ministerie kon deze vloed van incidenten niet rijmen met de zeer professionele organisatie die Defensie is en hoort te zijn. In deze organisatie, die als het nodig is geweld moeten kunnen toepassen, is zelfdiscipline van het personeel van het allerhoogste belang.

Dat er toch veel uitwassen voorkwamen leidde tot de aanname dat er wellicht iets structureel fout zat met het gedrag van personen en groepen binnen Defensie.

### COMMISSIE BOELE STAAL

Daarop werd in april, door de Staatssecretaris Cees van der Knaap, naar aanleiding van seksuele intimidatie op de Hr. Ms. Tjerk Hiddes de Commissie Staal ingesteld. Deze commissie, onder leiding van de Utrechtse Commissaris van de Koningin Boele Staal, kreeg de op-

dracht om de situatie rond ongewenst gedrag te onderzoeken en aanbevelingen te geven om tot verbetering te komen.

In september kwam het Rapport van de Commissie Staal uit. Het meldde dat er meer aan de hand was dan de problematiek van de Tjerk Hiddes alleen. Het rapport ziet de oorzaken van ongewenst gedrag de aard van het werk en de specifieke werkomstandigheden binnen defensie, het gebrek aan sociaal leiderschap, de personele samenstelling, onderdelen van het personeelsbeleid, evenals de grootte en de gelaagdheid van de organisatie. "Leidinggevendend zijn onvoldoende opgeleid om ongewenst gedrag te herkennen, aan te pakken en te voorkomen". "Bij meldingen richten ze zich sterk op de procedures en te weinig op de sociale kant".

De commissie Staal gaf daarom de volgende aanbevelingen:

1. Gedragsnormen binnen Defensie moeten expliciet worden geformuleerd, gecommuniceerd, toegepast en gehandhaafd (korte termijn)
2. De verantwoordelijkheid en de zorg voor integriteit moet primair in de lijn, bij leidinggevendend op alle niveaus worden gelegd (korte termijn)
3. De organisatie van integriteitszorg dient te worden omgevormd tot een georganiseerd vangnet van onafhankelijke professionals (korte termijn)
4. Management en organisatie moeten zodanig worden aangepast dat ze een veilige en beschermde werksfeer bevorderen (middellange termijn)

### "WAARDEN EN NORMEN GENERAAL"

De Commandant der Strijdkrachten, Generaal Dick Berlijn, stelde onmiddellijk na het uitkomen van het rapport de (toen nog) generaal-majoor Rob Bertholee aan – om naast zijn taak als Directeur van de Directie Aansturen Operationele Gereedstelling (D-DAOG) - leiding te gaan geven aan de implementatie van drie van de vier aanbevelingen uit het Rapport Staal.





De problematiek te inventariseren en een beleid te ontwikkelen dat moet leiden tot een positieve gedragsverandering binnen defensie. De aanstelling werd bekend bij de pers en als snel werd Bertholee tot “Waarden-en-Normen Generaal” gedoopt. Gekscherend werd gemeld dat zelfs de afkorting van zijn Directie (DAOG) niet hoefde te worden aangepast, hij was nu ook Directeur van de “Directie Afschaffen Ongewenst Gedrag”.

De commissie Staal stuurt aan op structurele wijzigingen voor de korte en middellange termijn. Geen symptoombestrijding dus, maar het werken aan diepere oorzaken van het gedrag, om vervolgens een omgeving te kunnen scheppen waarin ongewenst gedrag zich niet thuis voelt. Niet alleen van buitenaf opgelegd en afgedwongen, maar vooral ook en zoveel mogelijk van binnen uit de intrinsieke waarden van de militairen en andere medewerkers van de krijgsmacht. Generaal Bertholee spreekt openhartig over deze taak. Toen hij van D-DAOG werd bevorderd tot P-CDS bleef hij deze specifieke opdracht behouden. Bertholee: “Dit is een taak waar ik ook als persoon nu heel diep in zit. Niet iets wat je zomaar over moet dragen. Dat zou niet productief zijn”.

De generaal vertelt dat hij en zijn team in de afgelopen maanden een diepgaande inventarisatie hebben gehouden en dat ze met meer dan duizend defensiemedewerkers hebben gesproken. Zo heeft hij een goed gevoel gekregen wat er allemaal leeft.

### GEDRAGSCODE

Op basis van het rapport van de commissie Staal en de inventarisatie van de afgelopen maanden is als eerste maatregel gedragscode ingesteld. De gedragscode is kort en duidelijk; 5 duidelijke pijlers voor de militair en de burger in defensie.

“Deze gedragscode is geen doel op zich” vertelt generaal Bertholee, “het is het eerste middel om van start te kunnen gaan, om duidelijkheid te scheppen; maar uiteindelijk moeten we komen tot een gedragsverandering; tot verinnerlijking van de code.” Pas als deze als vanzelfsprekend in de geest van het personeel heerst, komen we dichterbij het doel”.

“Het is nog maar het begin” vervolgt Bertholee. “De huidige

gedragscode staat nog niet volledig vast. Op 31 maart wordt de gedragscode definitief vastgesteld, nadat we de terugkoppeling uit de organisatie ontvangen hebben, en nadat we een en ander hebben geëvalueerd en de code moeten worden aangepast.”

### GEDRAGSVERANDERING

De volgende stap is de gedragsverandering zelf.

In dat kader noemt Bertholee twee belangrijke aspecten:

- Het verbeteren van de kwaliteit van het leiderschap binnen de organisatie, en
- Het zodanig inrichten van die organisatie dat ongewenst gedrag er geen kans krijgt.

### EMPATHISCH LEIDERSCHAP

Generaal Bertholee: “Het blijkt dat bij defensie te veel leidinggevenden onvoldoende zijn opgeleid om ongewenst gedrag te herkennen, aan te pakken en te voorkomen. Waar we naar toe moeten is nieuw leiderschap. Het leiderschap moet empathisch worden: Luisteren naar en invoelen met degenen aan wie leiding gegeven wordt. De sociale component van leiderschap dus. Maar tegelijk ook duidelijk en strikt leiderschap dat geen ruimte laat voor verwarring.”

Empathie (actief luisteren) is een basisvaardigheid in de gewone menselijke communicatie dat het proces van verbale communicatie sterk bevordert, vooral in situaties waar die moeilijk verloopt. Empathie is niet zomaar één mogelijke communicatievorm naast vele andere, het is de optimale vorm van communiceren.

### Bertholee vertelt over een aantal, dat een rol spelen op de weg naar nieuw – meer empathisch – of sociaal leiderschap:

“We moeten tastbaar maken en goed definiëren wat de sociale component is van het gewenste leiderschap. Vervolgens moeten we ons dan afvragen wat dat betekent voor de eisen die we aan bijvoorbeeld een officier moeten stellen; wat zijn de benodigde competenties?”

Hij vervolgt: “Als die competenties eenmaal gedefinieerd zijn, dan moeten we onderzoeken hoe we die competenties bij het personeel kunnen ontwikkelen. Daarbij moeten we voor elk van die competenties vaststellen tot in welke mate en diepgang je die competentie wil opwerken.”

“Dit alles heeft natuurlijk invloed op het opleidingssysteem van Defensie. Er zullen aanvullende opleidingen en cursussen moeten komen. Ook zal in de initiële opleiding van de militaire leider mogelijk nog meer aandacht aan leiderschap moeten worden gegeven. De militaire basis- en vervolgoopleidingen zullen naar verwachting dus langer worden.”

### AANPASSEN VAN DE ORGANISATIE.

Op weg naar die gedragsverandering, moeten we behalve voor het leiderschap, ook oog hebben voor de situatie waarin de militairen dagelijks verkeren. We moeten de organisatie zodanig inrichten dat ongewenst gedrag geen kans meer krijgt.

Veel militairen zijn ‘s avonds op zichzelf aangewezen. Ze zoeken vertier om de tijd te doden en het gevoel van verveling tegen te gaan. Als Defensie deze mannen en vrouwen niet voldoende te bieden heeft voor het invullen van die vrije – lees lege – tijd, dan kunnen eenvoudig excessen ontstaan.

Ook militairen die recent onder zware omstandigheden belast zijn geweest, bijvoorbeeld tijdens uitzending of oefeningen, zoeken afleiding en mogelijkheden om af te reageren.

Defensie moet dus aanpassingen maken die tot een zinvolle vrijetijdsbesteding leiden onder verbeterde en gecontroleerde omstandigheden. Daarbij moet worden gedacht aan herin-

richting van werk- en leefruimten, faciliteiten voor vrijetijdsbesteding, maatregelen tegen verveling en de herinvoering van toezichthouders, zoals voorheen de 'sergeant van de dag'. Voor het faciliteren van vrijetijdsbesteding wordt onder meer overwogen om de filmvoorstellingen opnieuw in te voeren, om Internet faciliteiten op brede schaal beschikbaar te stellen en om sportbeoefening in de vrije tijd te stimuleren.

### INTEGRITEITSORGANISATIE

In het rapport van de Commissie Staal kwam nog een punt voor dat hierboven niet behandeld is, namelijk een nieuwe integriteitsorganisatie. Het doel van die organisatie is een centraal vangnet te vormen voor een ieder in de organisatie, zodat ieder in de organisatie die met ongewenst gedrag geconfronteerd wordt er eenvoudig, veilig en beschermd terecht kan. Er zal een laagdrempelig meldpunt komen voor ongewenst gedrag. De Hoofd Directie Personeel (HDP) onder leiding van de Luitenant Generaal Hans Leijh is momenteel bezig met het opstellen van een integraal hulpverleningsproces. Het is de bedoeling dat de nieuwe integriteitsorganisatie uit ongeveer 25 zeer goed opgeleide, onafhankelijke vertrouwenspersonen zal bestaan. Om deze onafhankelijkheid te borgen, en om eventuele beïnvloeding door meerderen van een slachtoffer te elimineren, zal de commandant van deze nieuwe integriteitsorganisatie rechtstreeks rapporteren aan de Secretaris-Generaal van het Ministerie.

### RESERVISTEN

Wat zijn de effecten van dit alles voor de Reserve Officieren? De PCDS zegt er het volgende over:  
"De reservisten zijn als het ware "deeltijd militairen"; maar wel

militair net als het beroepspersoneel. Dat is ook de strekking van het wetsvoorstel tot wijziging van de Militaire Ambtenaren Wet (1931) onder gelijktijdige intrekking van de Wet op het Reserve Personeel der Krijgsmacht."

De militaire ambtenaar is daarin als volgt gedefinieerd: "zij die zijn aangesteld bij het beroepspersoneel van de krijgsmacht of bij het reserve personeel van de krijgsmacht om in militaire openbare dienst werkzaam te zijn."

Hij vervolgt: "Als actief reservist ben je dus ook militair en draag je het uniform. Er gelden dezelfde eisen en dezelfde waarden en normen; de gedragscode is dan ook onverkort van toepassing. Vooral officieren, als leidinggevend, moeten de lat hoog leggen. Zij moeten immers het voorbeeld zijn voor de anderen.

### TOT SLOT

De goede normen en waarden moeten als het ware vanzelfsprekend zijn voor ieder van het personeel. Zoals generaal Dick Berlijn schrijft in zijn brief aan het totale Defensiepersoneel:

*"Er is gekozen voor een breder pakket aan maatregelen om ongewenst gedrag geen kans te geven. Hierbij staan fatsoen, eigen verantwoordelijkheid, correct gedrag, professionele houding en goede onderlinge samenwerking centraal."*

We sluiten af. Het is ondertussen wel wat later geworden dan verwacht. Het is stil in het ministerie. In de aangrenzende kamer wacht trouw de chauffeur van de generaal om hem naar de volgende activiteit te brengen. Het is een druk bestaan P-CDS te zijn.

Willem J.M. Verheijen  
Voorzitter KVNRO



Defensietop geeft voorlichting in het land aan defensiepersoneel

## DEFINITIEVE GEDRAGSCODE BEKEND

(Bron: Ministerie van Defensie - 4 april 2007)

Op 4 april is de definitieve Gedragscode Defensie bekendgemaakt door Commandant der Strijdkrachten, generaal Dick Berlijn.

De code doet een beroep op de verantwoordelijkheid van de professionele defensiemedewerkers. Naast de gedragscode start Defensie de komende maanden een groot aantal maatregelen om ongewenst gedrag tegen te gaan. Deze richten zich vooral op leiderschap, werk- en leefomstandigheden. Een proces waar samen met defensiemedewerkers invulling aan wordt gegeven. Er was al een voorlopige versie van de gedragscode. Deze is de afgelopen maanden met het personeel van Defensie besproken. De definitieve gedragscode is het resultaat van deze besprekingen.

Meer eigen verantwoordelijkheid van de medewerker en de leidinggevende met betrekking tot alcoholgebruik is één van de wijzigingen. De pijlers één (professionaliteit), vier (integer & respect) en vijf (veiligheid) van de Gedragscode Defensie zijn gewijzigd. De twee andere thema's zijn op enkele punten redactioneel aangepast om de kern duidelijker naar voren te brengen. "De eerste pijler "Ik maak deel uit van een professionele organisatie" is uitgebreid.

### GEDRAGSCODE DEFENSIE

Defensie staat voor vrede en veiligheid, in eigen land en daarbuiten. Wij leveren een bijdrage aan stabiliteit en vrijheid in de wereld en dienen daarmee de samenleving. Defensie is snel en flexibel inzetbaar en kan overal ter wereld optreden, ook onder de zwaarste omstandigheden. In nauwe samenwerking met anderen en gesterkt door een rotsvast vertrouwen in elkaar. Defensie wil een betrouwbare werkgever zijn. Defensiepersoneel is goed opgeleid en getraind, uitgerust met modern materieel. De militair kan indien nodig verantwoord omgaan met geweld. In het uiterste geval met gevaar voor eigen leven. Dat is Defensie.

Deze kernboodschap is voor het personeel vertaald in een defensiebrede gedragscode die uitgaat van de eigen verantwoordelijkheid en staat voor professioneel gedrag, fatsoenlijke omgangsvormen en goede samenwerking. De code is een onderlinge afspraak en is gebaseerd op vijf pijlers:

#### 1. Ik maak deel uit van een professionele organisatie.

Ik houd mijn kennis en vaardigheden, zowel vakinhoudelijk als sociaal, op het vereiste peil. Daardoor kan ik, ook onder moeilijke omstandigheden, mijn taken goed uitvoeren.

*Toelichting: Wij vinden het normaal dat we in ons dagelijks werk voldoende verantwoordelijkheden en bevoegdheden krijgen. Wij willen dat ook. Wij zijn immers volwassen en professioneel met ons werk bezig. Onze verantwoordelijkheden gaan verder dan onze directe taken. Defensie schept de randvoorwaarden voor een professionele, veilige en plezierige werk- en leefomgeving. Maar we zijn zelf verantwoordelijk voor het op peil houden van onze kennis, vaardigheden en fysieke conditie. We houden rekening met de mensen om ons heen en zijn steeds bereid rekenschap te geven over gemaakte keuzes. We nemen de regels in acht zonder ons erachter te verschuilen.*

#### 2. Ik ben lid van een team met een gemeenschappelijke taak.

Ik werk samen met collega's en ben mede verantwoordelijk voor hen en het team. Ik spreek anderen aan op hun gedrag en accepteer dat anderen mij op mijn gedrag aanspreken.

*Toelichting: Wij maken deel uit van een team met één taak of doelstelling, gebaseerd op wederzijds vertrouwen. Dat betekent dat we geregeld onze eigen belangen ondergeschikt maken aan de belangen van het team. Binnen het team hebben we allemaal een eigen taak. Toch zijn we niet alleen verantwoordelijk voor ons eigen gedrag, we dragen medeverantwoordelijkheid voor wat de anderen in ons team doen. Het beste resultaat behalen we alleen als we elkaar scherp houden en als we elkaar durven coachen en durven aanspreken op de kwaliteit van het werk en op ons gedrag. Leidinggevend in onze organisatie hebben een bijzondere verantwoordelijkheid. Zij geven te allen tijde het goede voorbeeld. Zij durven de leiding ook daadwerkelijk te nemen. Tegelijkertijd geven zij teamleden ruimte voor inbreng.*

#### 3. Ik ben mij bewust van mijn verantwoordelijkheid.

Ik schaad de belangen van Defensie niet en geef in houding, voorkomen en gedrag het goede voorbeeld. Ik ga verantwoord om met defensiemiddelen en gebruik deze zorgvuldig en rechtmatig.

*Toelichting: Wij staan voor vrede en veiligheid en dat brengt specifieke verantwoordelijkheden met zich mee. Negatieve gedragingen van de individuele defensiemedewerker hebben, meer nog dan bij andere organisaties, een negatieve uitstraling op de overige medewerkers en op de Defensie als geheel. Wij realiseren ons dat we voor de buitenwereld 24 uur per dag, 7 dagen per week defensiemedewerker zijn. Wij gaan verantwoord om met gemeenschapsgeld.*

#### 4. Ik ben integer en behandel iedereen met respect.

Ik accepteer geen ongewenst gedrag zoals discriminatie, (seksuele) intimidatie en pesten, niet ten aanzien van mijzelf of anderen. Ik houd mij aan de geldende wetten en regels en misbruik mijn macht of positie niet.

*Toelichting: Wij zijn eerlijk, oprecht, betrouwbaar en zorgvuldig. We maken deel uit van een organisatie die veiligheid creëert. We accepteren dat we daarbij fysiek gevaar kunnen lopen. Dat kan alleen vanuit een sociaal veilige werkomgeving. We versterken het team door ons te realiseren dat we niet allemaal hetzelfde zijn maar wel gelijkwaardig. We behandelen anderen met respect zoals wij ook met respect behandeld willen worden.*

#### 5. Ik zorg voor een veilige werkomgeving.

Ik voel mij verantwoordelijk voor de veiligheid van anderen en mijzelf. Dit geldt voor alle vormen van veiligheid, zoals operationele veiligheid, informatieveiligheid en veilige arbeidsomstandigheden. Ik laat mij niet in met drugs. Alcohol mag nooit invloed hebben op mijn functioneren.

*Toelichting: We werken met wapens en met zwaar materieel. We oefenen bij nacht en ontij. We treden bij ernstoperaties klok rond op onder fysiek en mentaal zware omstandigheden. We kunnen dat alleen maar succesvol doen als we oog hebben voor de veiligheid van anderen en onszelf. Daarin passen geen drugs. Gebruik en bezit van of handel in drugs zijn dan ook verboden. Ook alcohol kan onze veiligheid in gevaar brengen. Het gebruik van alcohol tijdens operaties, oefeningen en dienst uitoefening is daarom niet toegestaan tenzij na uitdrukkelijke toestemming van de bevoegd commandant.*

## INGEZONDEN BERICHTEN

### KAARTLEESRIT MCAM

De Militaire Commissie voor Automobiël- & Motorwedstrijden (MCAM) organiseert op zaterdag 21 april 2007 een oefenrit kaartlezen voor al het burger en militair (inclusief Reserve en NatRes) personeel van alle krijgsmachtdelen. De rit heeft een lengte van ongeveer 105 kilometer en voert in zijn geheel over verharde wegen. De oefenrit start om 10.00 uur op de locatie van Legerplaats De Harskamp. Deelname is in teamverband (een chauffeur en een kaartlezer) in een gevorderde- of beginnersklasse mogelijk. De kosten voor deelname aan de oefenrit bedragen € 7,50 per equipe.

Tijdens deze oefenrit geldt voor de beginners een aanzienlijk vereenvoudigd reglement. Omdat het een oefenrit is, zal er vooraf en tussen de te rijden trajecten uitleg gegeven worden met lichtbeelden over het reglement, de kaartleesystemen en na afloop van een traject over de ideale route. Voor de gevorderden telt deze rit mee voor het Defensiekampioenschap Kaartlezen. De tweede rit die meetelt voor dit kampioenschap is de 18-uursrit op 5 en 6 oktober 2007 vanaf de Luchtmachtbasis De Peel.

Een inschrijfformulier voor de oefenrit kan per e-mail of telefonisch (alleen maandag en dinsdag) worden aangevraagd bij het secretariaat van de MCAM, e-mailadres: A.Balm-dePruis@mindef.nl , telefoon MDTN \*06-497-8661 / PTT 0346-338661

### MUSEUMPARK HARKAMP IN DE WINTER!

Beperkte openingstijden wintermaanden 2007

Tijdens de wintermaanden januari, februari en maart hanteert het Museumpark Harskamp beperkte openingstijden. Vanaf 1 januari tot 1 april 2007 is het museumpark alleen op woensdag- en vrijdagmiddag en tijdens de gehele voorjaarsvakantie (24-2 t/m 4-3) geopend van 13.00 tot 16.00 uur. Voor groepen op is het mogelijk in deze maanden op andere tijden echter alleen op afspraak het museumpark te bezoeken.

Vanaf 1 april tot 31 december 2007 is het park weer geopend op alle werkdagen van 1300 tot 1600. De toegang is vrij!

Museumpark Harskamp  
Otterloseweg 5  
6732 BR Harskamp



## BEELDEN UIT BOSNIË.

Het Legermuseum te Delft besteedt met een fotografisch verslag van een studiereis aandacht aan de recente inzet van de krijgsmacht. Het verzamelbeleid van het Legermuseum betreft dus niet alleen antieke wapens en materieel. Het museum zit op de huid van de geschiedenis door ook "journalistiek" te verzamelen. In maart 2006 reisden Dirk Staat (directeur collecties) en Casper van Bruggen (collectiefotograaf) naar Bosnië.

Ze bezochten de inmiddels afgebroken Dutchbase Bugojno, waar Nederlandse militairen gelegerd waren in het kader van de EUFOR-missie, de huidige EU-vredesmissie in Bosnië. Via Banja Luka en Sarajevo bezochten (en documenteerden) zij de plaatsen waar Nederlandse militairen in het verleden zijn geweest: Potocari, Srebrenica, Busovaca en Novi Travnik. Uit de foto's die zij daar maakten stelde het Legermuseum een kleine tentoonstelling samen van een litteken: Bosnië, tien jaar na dato. De foto's tonen de verlaten kampementen met hier en daar herkenbare 'tekenen aan de wand' van de Nederlandse militaire aanwezigheid.

Datum: t/m begin mei 2007

## CIOR VAN VITERBO NAAR RIGA.

In de eerste week van augustus 2007 zal in de hoofdstad van Letland, Riga, opnieuw de militaire competitie plaats vinden zoals die als sinds 1948 door CIOR wordt georganiseerd. Kandidaten die deel willen nemen kunnen zich aanmelden bij John van der Vliet (JMA.v.d.Vliet@MINDEF.nl) en Harald Kraaij (harald.kraaij@xs4all.nl)

Gevraagd wordt een sportieve instelling en de wil om het maximale uit je zelf te halen tijdens dit sportieve evenement waarbij teams van reserve-officieren uit de verschillende NAVO landen met elkaar de strijd aan gaan. Mocht je nu al jaren twijfelen om mee te doen laat je dan eens inspireren door het onderstaande verslag en neem gewoon die stap.

In 2006 hebben in een gezamenlijke operatie met cadetten van de KMA de leden van de KVNRO opnieuw een sterk Nederlands team geformeerd dat in juni in alle vroegte vertrok richting Italië. Aangewezen POD was vliegveld Fiumicino bij Rome. Italiaanse liaison officieren zorgden er voor dat snel contact gemaakt kon worden met de door onze NATO partners uitgezonden teams en met gebruikmaking van lokaal transport verplaatsten de eenheden zich 100 kilometer in noordelijke richting. Na het inrichten van een basiskamp trokken de eerste eenheden reeds dezelfde avond in de richting van de vesting Viterbo. De zware muren die in het verre verleden zelfs de veiligheid van de paus konden garanderen boden geen weerstand aan de goed getrainde manschappen en slechts enkele minuten na het passeren van de hoofdpoot bezetten de CIOR manschappen de belangrijkste punten van de stad. Cappuccino, Gelato, Espresso Largo!! Eindelijk, Italië!! Het Nederlandse CIOR Militaire Sportteam was er klaar voor en zou eens laten zien waartoe het in staat was! In een drie dagen durende competitie zouden 42 nationale en internationale teams gaan strijden om de eerste plaats van het eindklassement en de dagklassementen.



Op de eerste dag met het schieten pistool op 25 meter en geweer op 200 meter wisten de Nederlandse teams onder leiding van kapitein Henny Sprengers nog geen potten te breken. Het team NL II met maj Harald Kraaij, elnt Koen Wagemakers en elnt Allard Bakker wist de schade te beperken maar bleef met een 11de plaats buiten de top 10. Het feit dat buitenlandse teams meer gelegenheid hebben om te schieten kwam (opnieuw) duidelijk tot uitdrukking.

De 2de dag kwamen de Nederlanders echter sterk terug. Op de internationale hindernisbaanpiste maakte Team NL III een zeer goede indruk met cdtsgt Furlan Funke Kaiser, cdtkpl Rik Vaassen en cdtsgt Marcel Louter. De mannen van de KMA stui-

de KMA slechts in beperkte mate onderwezen te worden. De cadetten verloren uitzicht op een plaats in de top 3. Kraaij, Wagemakers en Bakker in Team II klokten echter de snelste tijd van de dag. Een prestatie die later door een Amerikaans team geëvenaard werd. Op dit onderdeel lieten de Nederlands deelnemers in de internationale teams zich van hun beste kans zien. Maj marns Rinus Zwijnenburg snelde met Team Internationaal III naar een 8ste plaats en elnt Patrick Bonné wist met Internationaal IV de 10de plaats veilig te stellen.

Met haar goede zwemresultaat krom Team NL II naar de 3de plaats in het dagklassement die beloond werd met een bronzen medaille.



De First Aid en Law of Armed Conflict (LOAC) competitie zoals die door CIOMR en Legal Committee voor de deelnemers georganiseerd wordt ging deels ten onder in de logistieke wanorde van de Italiaanse organisatie. Echter, ook buiten het zwembad hielden Kraaij, Bakker en Wagemakers het hoofd koel zodat ook voor het onderdeel LOAC een bronzen medaille in ontvangst mocht worden genomen. Kolonel Walter Henny constateerde dat er op het onderdeel First Aid geen Nederlanders in de prijzen vielen maar was te spreken over het resultaat. De door hem verzorgde trainingen in Oirschot hebben daar natuurlijk aan bijgedragen. Op de ruime kamers in de manschappenverblijven konden de teams terugzien op een tumultueuze 2de dag. In de mess werden zij echter snel teruggeroepen tot de orde van de dag. Pasta e Basta!

terden met verbluffende snelheid over de piste en realiseerden een 2de tijd overall. Team NL II snelde routineus maar gedreven over de baan en wist zich juist binnen de top 10 te manoeuvreren. Beide teams hadden daarmee een goede uitgangspositie voor het veroveren van het dagklassement. Team NL I vond helaas op de hindernisbaanpiste al haar Waterloo. Jong van hart maar minder jong van leden bestormde kap Axel Posthumus de hoge muur. Zijn achillespees vormde letterlijk de zwakste schakel en scheurde volledig af. De muur maakte daarmee zijn zoveelste slachtoffer. Axel finishte in de ambulance en zijn teamgenoten kap Ad Verhagen en elnt Hans van Dommelen eindigden zonder punten en met het vooruitzicht de overige onderdelen buiten competitie af te moeten werken.

Met sponsors Brunel Engineering en Fjällräven zijn de mannen ook dit jaar weer piekfijn in de sportkleding gestoken. De uitgebreide garderobe kon geshowd worden in de mess die daarmee iedere dag een andere aanblik kreeg. Zo veel variatie zou ook fijn zijn geweest in het menu maar hier deed Italië haar culinaire faam geen recht. Pasta e Basta!

In de middag van deze 2de dag op de zwemhindernisbaan bleek de edele zwemkunst aan

Onze begeleiders van de LO/Sportorganisatie, elnt Jaco Bras en sgt Luuc Nissen hebben in de voorbereidingsperiode hard ge-

meesters in de manschappenverblijven konden de teams terugzien op een tumultueuze 2de dag. In de mess werden zij echter snel teruggeroepen tot de orde van de dag. Pasta e Basta!



werkt aan de fysieke en mentale hardheid van de CIOR mannen. Tijdens de 2de dag stelden deze hun trainers zeker niet teleur maar zouden zij ook zo succesvol zijn op de 3de dag?

Om de militaire oriënteringsloop te winnen moet je risico's durven nemen. Daarbij moet je vertrouwen op je kunnen en hopen dat je net dat beetje geluk hebt tijdens de beslissende momenten. Bij het plotten van punten op de kaart (Map Reading) presteerden de Nederlandse teams bovengemiddeld zoals dat ook het geval was bij het afstand schatten (Range Estimation) Tijdens de oriënteringsloop dienden ook handgranaten gegooid te worden maar hierbij waren de Nederlanders minder succesvol. Omdat er ook geen foutloze race gelopen werd moest er genoeg genomen worden met een 14de plaats voor Team NL II.

Er was een 26ste plaats voor Team NL III maar gelet op het feit dat dit de eerste echte race was voor de mannen van de KMA mocht gesproken worden van een geslaagde première. Ze vonden het geheel dan ook duidelijk naar meer smaken en inmiddels neemt dan ook een groot aantal cadetten deel aan de maandelijkse training in Oirschot.

In het eindklassement over 3 dagen eindigde Team NL II op een zeer verdienstelijke 6de plaats. Team NL III mocht haar eerste optreden afsluiten met een 30ste plaats juist voorafgegaan door Zwijnenburg en consorten die een 27ste plaats behaalden en gevolgd door Bonné die met zijn kompanen genoeg moest nemen met een 33ste plaats.

Tijdens de prijsuitreiking op dezelfde dag mochten Kraaij, Wagmakers en Bakker hun bronzen medailles onder luid applaus in ontvangst nemen. De CIOR ploeg was weer compleet met Axel Posthumus die zich had weten te onttrekken aan het Italiaanse ziekenhuisregime met behulp van onze fysiotherapeut elnt John van der Vliet die gelukkig de Nederlandse ploeg in goede conditie had weten te houden. In de avond was het opnieuw pasta e basta! Omdat er geen gelegenheid was geboden het einde van de competitie in stijl te vieren organiseerden de deelnemers een besloten feest waar ook onze vele nieuwe Italiaanse vrienden van harte welkom waren!

Het was bijzonder dat een team van cadetten samen met ons aan deze competitie heeft deelgenomen! Dat willen we in 2007 graag uitbreiden naar twee teams omdat wij dit jonge bloed zo hard nodig hebben terwijl wij hun zo veel kennis te bieden hebben! Natuurlijk blijven wij ook onze actieve reserve officieren een plaats bieden waarbij wij zorg zullen dragen voor de noodzakelijke training.

Wij zullen ons daarom ook in de toekomst blijven presenteren als een uitstekend en competitief ingesteld sportteam maar ook als een groep die in staat is militairen een aantal vaardigheden bij te brengen die in het militaire vak hun waarde bewezen hebben!!

Erik van der Heijden  
Majoor (res) der Genie

## KVNRO VERSLAAT DE NOREN OP EIGEN TERREIN!

Na vele jaren strijd geleverd te hebben met de Noren, waarbij helaas de KVNRO meestal het onder spit moest delven is het eindelijk gelukt om de Noorse schutters op eigen terrein te verslaan. Vanuit een nat en grijs Nederland is het team bestaande uit Majoor Nass, Kapitein van den Nieuwendijk, Luitenant Voets en de Belgische gastschutter Majoor Jonckheere individueel naar het zonnige Noorwegen vertrokken. Zelfs de NS lukte het niet om met achtereenvolgens "stroomstoring", "kapotte treinstel op het spoor" en als klapper "in verband met logistieke problemen gaat deze trein niet verder" het team incompleet te laten. Er leidt immers meer wegen (vliegtuigen) naar Rome (Oslo). Het vorige jaar hebben we al stage kunnen lopen om te leren wat de wedstrijd inhield om vervolgens lering uit de gemaakte fouten te trekken.

De voorafgaande avond werd er op uitbundige Noorse wijze moed ingedronken samen met leden van de twee Kmar teams. Zij hadden het o.a. logistiek beter voor elkaar dan het KVNRO detachement. Zaterdag 27mei was vol gepland met een groot aantal keren schieten met daarnaast "leerzame" activiteiten. In verband met het stralend mooie weer (dit terwijl in Nederland de vissen verzopen in de vijver, hetgeen ons een genoegelijk gevoel gaf) kon er in de natuur rustig van onderdeel naar onderdeel gelopen worden. Dit waren:

1. Machinegeweer MG3 (groepsonderdeel); met de vrolijk snel ratelende duitser precisie groepjes schieten
2. Pistool schieten met de Glock; 5 doelen bevuren in twee houdingen 2 houders á 10 patronen met weinig tijd, rekening houdend met een no-shoot en een maximaal aantal treffers mogelijk per doel. Dit gaf aanleiding tot fikse discussies maar ook interessante theorieën hoe het probleem aan te pakken; echter met het Nederlandse poldermodel kwamen we er redelijk uit.
3. Boog schieten (groepsonderdeel); hierbij lukt het ons er geen blessures aan over te houden dan wel ons in de voet te raken.
4. Geweer schieten G3; in 5 minuten 60 patronen op opkomende doelen afvuren met afstanden van 400 tot 50 meter hetgeen een stress volle aangelegenheid was, echter in tegenstelling tot vorig jaar lukte het ons om alle patronen te verschieten.
5. full auto; dit hield in dat er met vier verschillende wapens MP5kort met aimpoint/ diemaco commando met aimpoint/G3 op verschillende doelen vol automatisch gevuld moest worden wat ons zeer plezierde
6. Identificatie kleine plastic tank modelletjes; hiervoor werd de "joker" ingezet
7. Pistoolmitrailleur MP5; rondom een no-shoot 5 doelen bevuren met twee houdingen, op automaat met een maximaal aantal mogelijke treffers waarbij alle doelen getroffen dienen te worden, ook dit gaf verschillende theorieën van aanpak waarbij niet iedereen het helemaal meer begreep
8. Voertuig camoufleren; in beperkte tijd en ondanks enige spraak verwarringen Vlaams vs Nederlands toch een geslaagde team event.
9. Teamshooting; met M1 karabijn / K98 geweer / .45 pistool / .38special revolver doelen op afstand tussen de 25 en 150meter bevuren welk ons tot bijna een fullscore bracht
10. CQB; midden in het bos met behulp van een glock/ MP5/2xG3, 8 patronen 8 opkomende doelen zo snel mogelijk raken; mooie oefening echter volgend jaar andere tactiek toepassen.

Hierna lekker in de sauna om bij te komen van alle spanningen en om nog even alles te evalueren. 'Savond genieten van overheerlijk mals rendier en gezellige Kmar tafelenoten. Laat op de avond tijdens de prijs uitreiking bleek dat we als KVNRO een mooi resultaat neer hadden gezet: Als team eerste op : MG-3, G3, Identificatie, Team shooting en overall. Verder waren er nog de individuele prijzen: Majoor Jonckheere; MP5 1e, pistool Glock 3e en alle wapens 1e , Kapitein van de Nieuwendijk; Pistool Glock 2e, luitenant Voets; alle wapens 3e ook een mooi resultaat liet de overste Poortier van het Kmar team 2 zien op geweer G3 en wel 3e plaats. Al met al een zeer geslaagd week-endje uit en met dit team zeker voor herhaling vatbaar. Dan kan het geleerde, verbeterd in praktijk gebracht worden.

Erik van der Heijden

## 15E KVNRO-GOLFDAG

vrijdag 22 juni te Ambt-Delden (Hof van Twente - Overijssel)!

Op 22 juni 2007 zal de 15e KVNRO-Golfdag worden gehouden. Zoals gebruikelijk op een vrijdag, zo dicht mogelijk gelegen bij de langste dag, zulks afhankelijk van beschikbaarheid van een geschikte accommodatie. En zoals u gewend bent zijn we er, door toedoen van Rudi Houwert (die ook tekende voor onderstaande beschrijving van de baan) opnieuw in geslaagd u een andere locatie te presenteren: De Twentsche Golfclub te Ambt-Delden.

Vrijdag 22 juni dus, evenals vorig jaar – De Peelse Golf – niet echt centraal in Nederland, maar een bezoek aan Twente is zeker de moeite van een omweg waard!

Centraal in Twente in de gemeente Ambt-Delden ligt het landgoed "de Haar", een terrein van ruim 60 hectare. De Twentsche Golfclub heeft daar na een voorbereiding van 10 jaar een schitterende 18-holes baan aangelegd en verhuisde op 1 juli 1997 van Driene naar de nieuwe locatie in Delden. Wie meer over de geschiedenis van de T.G.C. wil weten raad ik aan om eens de site van de club te raadplegen. ([www.twentschegolfclub.nl](http://www.twentschegolfclub.nl)) De Twentsche is geen uitgesproken moeilijke baan. Er zijn enkele grote vijvers, maar alleen op de par-3 derde hole moet men over het water spelen. Het aantal bunkers is op strategische plaatsen neergelegd. En wie van risico's houdt komt die bunkers en waterpartijen wel degelijk tegen. De greens zijn mooi, kwalitatief zeer goed en snel. De baan levert een afwisselend beeld op van holes op cultuurgronden en bos. Hier spelen betekent genieten van het typische Twentse coulissen landschap.

### Outside Agencies(?) op hole 1 van de Twentsche Golfclub

Kortom een gevarieerde mooie golfbaan, die past in het landschappelijk schone Twente, dat ook wel eens het best bewaarde geheim van Nederland wordt genoemd. Het adres van de Twentsche Golfclub is Almlosestraat 17, 7495 TG Ambt-Delden tel secretariaat: 074-3841167.

Wanneer U vooraf of achteraf in de directe omgeving wilt overnachten zijn er een aantal mogelijkheden:

- ApartHotel Delden voor alle info [www.aparthoteldelden.nl](http://www.aparthoteldelden.nl) tel: 074- 3777666.
- Hotel Carelshaven [www.carelshaven.nl](http://www.carelshaven.nl) tel: 074- 3761305. (Beide hotels liggen op 10- 15 minuten rijden van de golfbaan.)



"Outside Agencies op hole 1 van de Twentsche Golfclub"

- Hoeve de Haar-Berntsen [www.hoevedehaar.nl](http://www.hoevedehaar.nl) bed & breakfast tel: 074-2502526 minimum van 2 nachten. De hoeve ligt aan de baan!

De afspraken met de Twentsche Golfclub liggen vast en het programma luidt als volgt:

Ontvangst en lunch: Vanaf 12.00 uur  
 Starten: Hole 1, vanaf 13.00 uur  
 Diner: Circa 19.00 uur voorafgegaan door aperitief en garnituur

Inschrijving staat open voor KVNRO-leden en partners in bezit van GVB of Handicap.

U kunt zich op verschillende manieren opgeven: Per antwoordkaart, welke in deze editie van De Reserve Officier is opgenomen of per e-mail aan [tonvanderborg@tiscali.nl](mailto:tonvanderborg@tiscali.nl) (heel graag!). Wilt u uw meest recente handicap vermelden zodat ik hiermee bij de flight-indeling rekening kan houden.

De kosten bedragen EUR 100.00 per persoon, waarbij inbegrepen greenfee, lunch, borrelgarnituur en diner. Een buggy dient u eventueel rechtstreeks bij de club te reserveren. Uw aanmelding is definitief zodra uw bijdrage onder vermelding van "15e KVNRO-Golfdag" is bijgeschreven op bankrekening 52 12 66 785 ten name van A.J.J. van der Borg te Oosterhout.

Ook dit jaar zal uw deelname schriftelijk worden bevestigd en wel circa 14 dagen voorafgaande aan de wedstrijddag, met bijgesloten de wedstrijdindeling, een routebeschrijving en wat verder van toepassing is voor het welslagen van onze 15e KVNRO-Golfdag. Ik hoop u in groten getale te mogen begroeten! Tot ziens op de Twentsche Golfclub,

Ton van der Borg  
 Poolsedreef 9 • 4904 WC Oosterhout  
 Telefoon 0162-470820 • Mobiel 06-53 19 69 80  
 Fax 0162-470821 • E-mail [tonvanderborg@tiscali.nl](mailto:tonvanderborg@tiscali.nl)

## OPGAVE DEELNAME 91STE VIERDAAGSE VAN NIJMEGEN

### NRFK-DETACHEMENT

Na de door hitte afgebroken editie van de Vierdaagse van vorig jaar is er dit jaar een revanche mogelijkheid. Traditioneel in de derde week van juli -dat is niet veranderd- vindt de Vierdaagse in Nijmegen plaats en dat is dit jaar van 17 t/m 20 juli.

Alle reservisten, die nog actief zijn kunnen in het NRFK-detachment deelnemen. Deelname is mogelijk voor reservisten met maar ook een functie, als u maar niet buiten dienst gesteld bent én tevens lid bent van onze vereniging bent. Daarvoor bestaat een gezamenlijk KVNRO/AVRM detachment, dat loopt onder de vlag van de Nederlandse Reservisten Federatie Krijgsmacht NRFK. Het NRFK-detachment wordt gevestigd op Heumensoord: dat betekent dat een slaapplek, voeding en medische verzorging geregeld is. Als u aan alle voorwaarden voldoet (reservist zijn en nog niet buiten dienst gesteld én verenigingslid) en u wilt in detachementverband deelnemen aan de Vierdaagse dan kunt u zich bij mij opgeven. Doe dat snel want het aantal plaatsen is beperkt tot 24.

Herman Steendam  
 e-mail: [shsteendam@cs.com](mailto:shsteendam@cs.com)  
 tel: 0654 643043

## EINDELIJK EEN NATRES 4-DAAGSE DETACHEMENT VOOR HOGERE PELOTON-, COMPAGNIE- EN BATALJONSKADERLEDEN

Een veelgehoord signaal binnen ons Korps is dat het voor het middelbare en hogere kader praktisch gezien niet mogelijk is om met een regulier natresdetachment deel te nemen aan de 4-daagse van Nijmegen. De hoeveelheid tijd die nodig is voor het leiden of aansturen van een peloton, compagnie of bataljon(staf) staat deelname aan de 4-daagse met een regulier detachment in de weg. Van het hoger kader wordt goed voorbeeldgedrag verwacht. Met andere woorden: zo min mogelijk trainingsmarsen missen. Dit is voor veel van onze middelbare en hogere kaderleden niet te doen. Vaak heeft men meerdere opkomstzaterdagen per maand. Hiernaast is het binnen de 4-daagse detachementen verplicht om een minimaal aantal gestelde trainingskilometers te lopen, meestal ook op zaterdag. Het nieuwe kaderdetachment staat open voor het middelbare en hogere kader. De eis die gesteld wordt is dat men (in principe) individueel en in eigen tijd voldoende trainingskilometers loopt om de geplande generale repetitie op een goede wijze te kunnen lopen.

Doel van deze generale repetitie in het weekend van 16 en 17 juni is om het detachment te formeren. Er wordt 2 maal 40 kilometer gelopen in het voorgeschreven tenue (inclusief gewicht). De uitvoering van de exercitie wordt aangescherpt (inclusief het hoofd links en rechts defileren en inrukken), de ervaring is namelijk dat veel kaderleden namelijk wel gewend zijn exercitie te geven maar niet om het zelf uit te voeren...

Het detachment staat open voor de volgende functionarissen:

- OPC
- PC
- SMO
- CSM/ CA
- Plv-CC
- CC
- Alle RES, BBT en BOT kaderleden Batstaf
- Alle RMTers van de RMCn
- Alle RES, BBT en BOT kaderleden Korpsbureau

De vierdaagse vindt plaats van 17 t/m 20 juli. Opkomst is op maandag 16 juli. Het detachment zal op een centrale plaats verzamelen en zal vanaf die plaats met militair vervoer verplaatsen naar Heumensoord.

- Voor verdere informatie kunt u terecht bij de majoor Berding (HOT C-Knatres): [h.j.g.berding@hetnet.nl](mailto:h.j.g.berding@hetnet.nl) of 06-1132 6099 of 06-5394 4193.
- Voor uw aanmelding, uiterlijk 10 maart, kunt u terecht bij de adjudant vd Wilt (CA A-cie 20 Natresbat): [j.vd.wilt@mindef.nl](mailto:j.vd.wilt@mindef.nl) of 06-2063 4849.

Bij inschrijving vermelden:

- Naam
- Rang
- Registratienummer
- Personeelsnummer
- Nummer MFSC (smartcard)
- Naam eenheid (bijv 50 Natresbat A-cie 2e pel)
- Militaire functie
- Adres
- Woonplaats
- Mobile telefoonnummer (deelnemer).
- Telefoonnummer (tbv contact thuisfront bij noodgevallen)

## INDIË HERDENKING IN GRONINGEN

De Stichting Indië-Monument Groningen en het Overlegorgaan Veteranen Groningen houden op 5 juni 2007 haar jaarlijkse herdenking bij het Provinciaal Indië-Monument, ter nagedachtenis van personen uit de provincie Groningen die in Nederlands Indië en Nieuw-Guinea in de periode 1945 – 1962 zijn omgekomen.



Locatie: Begraafplaats Selwerderhof, Iepenlaan 204 te Groningen.

Aanvang plechtigheid: 14.30 uur.  
Einde plechtigheid: 15.30 uur.

Inlichtingen: G. Tigchelaar. Tel: 050-5775818  
E.K. Hansen. Tel: 050-8503837.

## VACATURE-OVERZICHT VOOR RESERVISTEN RMT

Op de internetsite van Koninklijke Landmacht is sinds enige tijd een actueel overzicht opgenomen van functies waarvoor nog reservisten RMT worden gezocht. U kunt dit overzicht vinden op:

<http://www.landmacht.nl/organisatie/Reservisten/Vacatures>

Voor de volledigheid geven wij hieronder het overzicht per maart 2007.

Vacature C-40 Natresbataljon

### RMC-NOORD

Off Veiligheidsregio Regio Friesland 1 x maj  
Off Veiligheidsregio Regio Drente 2 x maj  
Off Veiligheidsregio Regio IJssel-Vecht 2 x maj  
Off Veiligheidsregio Regio Twente 1 x maj  
Off Veiligheidsregio Regio Gelderland – N / O 1 x maj  
Off Veiligheidsregio Regio Gelderland – Midden 1 x maj  
Off Veiligheidsregio Regio Gelderland – Zuid 1 x maj  
Off Veiligheidsregio Regio Flevoland 3 x maj  
Off Opn Hoofd Dienstploeg 16 x maj  
OnderOff Opn Vastlegger 6 x adj  
LiaisonOff 4 x maj

### RMC-WEST

Off Veiligheidsregio Regio Gooi en Vechtstreek 1 x maj  
Off Veiligheidsregio Regio Haaglanden 1 x maj  
Off Veiligheidsregio Regio Zuid-Holland Zuid 1 x maj  
Off Opn Hoofd Dienstploeg 1 x lkol, 2 x maj  
LiaisonOff 2 x maj

### RMC-ZUID

Off Veiligheidsregio Regio Midden/West-Brabant 1 x maj  
Off Veiligheidsregio Regio Noord/Midden-Limburg 1 x maj  
Off Veiligheidsregio Regio Zuid-Limburg 1 x maj  
Off Opn Hoofd Dienstploeg 5 x lkol  
Off Opn Dienstploeg 12 x maj  
OnderOff Opn Vastlegger 5 x adj  
LiaisonOff 4 x maj

## DODENHERDENKING GRENADIERS EN JAGERS

De traditionele herdenking van Garde Grenadiers en Jagers die zijn omgekomen als gevolg van inzet tijdens militaire operaties vindt dit jaar plaats op zondag 6 mei, bij het monument aan de Johan de Wittlaan te Den Haag. De plechtigheid begint om 13.00 uur (ontvangst:12.00 uur).

Medewerking wordt o.m. verleend door de Regiments-fanfare Garde Grenadiers en Jagers, het mannenkoor 'De Vereenigde Zangers' en Mevrouw Anita Poolman, die enkele gedichten zal voordragen. Verder zal de vaandelwacht alsmede een detachement van het 11e Infanteriebataljon (Aaslt) Garde Grenadiers en Jagers de herdenking ondersteunen.

Er is gelegenheid tot het leggen van bloemen en na afloop van de plechtigheid tot een samenzijn in de aula van het tegenover het monument gelegen 'Sorghvliet' gymnasium. De Garde Grenadiers en Jagers hebben een bijzondere band met Den Haag. Zij dienden er lange tijd "onder het oog des Konings" en streden bij het begin van de tweede wereldoorlog eervol bij Ypenburg en Ockenburg. Heden ten dage voeren zij met succes taken uit, onder andere in Uruzgan, Afghanistan.

De Stichting tot handhaving traditiën Grenadiers en Jagers roept nabestaanden, belangstellenden en (oud-) Grenadiers en -Jagers op tot het bijwonen van deze plechtigheid. Degenen die jaarlijks persoonlijk informatie over de herdenking wensen te ontvangen, wordt verzocht dit schriftelijk kenbaar te maken bij het secretariaat van de werkgroep dodenherdenking, p/a De Amer 1, 5152 RV Drunen.

Onderstaand artikel is geschreven op persoonlijke titel van één van onze leden en behoeft niet noodzakelijkerwijs de visie van de KVNRO weer te geven.

Daarnaast is de Reserve-officier geen platform voor het voeren van discussies, maar gezien de inhoud en het belang van het onderwerp heeft de redactie besloten van deze beleidsregel af te wijken.

## NIET ALLE LANDMACHT RESERVISTEN MET EEN MILITAIRE TAAK NAAR DE NATRES

Onze voorzitter schreef in nr 3 – 2006 van dit blad een gloedvol betoog waarom alle reservisten van de KL met een militaire taak in het kader van nationale operaties ingedeeld moeten zijn bij het Korps Nationale Reserve. Ook de beroepsmilitairen bij een RMC zouden in zijn visie bij de Natres ingedeeld moeten worden. Voorzitter Lt kol Verheijen vindt dat de militairen in kwestie zich loyaal dienen op te stellen en hij stel het zo: “We moeten ons als reservisten loyaal opstellen als de Commandant van de Landstrijdkrachten het belangrijk acht een aantal reservisten in te delen bij de Natres. Wij reservisten dienen de krijgsmacht en niet andersom.” Maar welk hoger nut dient deze kennelijk gewenste overgang? Zelf ben ik één van die reservisten die eigenlijk naar de Natres zouden moeten overgaan. Sinds mijn beëdiging in 1979 ben ik al 27 jaar officier bij het (toch enigszins exclusieve) Dienstvak van de Militair Juridische Dienst. Bij nieuwe ontwikkelingen sta ik niet aan de zijlijn: in 2005 zat ik in de werkgroep die zich bezig heeft gehouden met de opzet van het kennisnetwerk (daarover zo meer) en afgelopen zomer zat ik in de sollicitatiecommissie van RMC-West, die kandidaten selecteerde voor de functies in de veiligheidsregio's en de OPS-room.

Dit hele verhaal begint met een nota van 27 januari 2006 waarin dit voornemen voor het eerst openbaar werd gemaakt. De overgang naar de Natres was maar één zin in deze nota in een breder verhaal over reservistenontwikkelingen. Deze nota was getekend door de kolonel drs. R.T.Sondag en was gericht aan de drie commandanten RMC en is ruim daarbuiten verspreid. Daarin worden een aantal ontwikkelingen gemeld, die van invloed zijn op de reservisten binnen de RMC'en. Naast de oprichting van een Afdeling Reservisten Aangelegenheden (ARA) wordt met de implementatie van Natops (nationale operaties) een groot aantal reservisten bij de RMC'en geplaatst. In totaal gaat het om 266 functies: 75 reservisten veiligheidsregio, waarvan 65 voor landmachten en 10 voor de overige krijgsmachtsdelen, 137 reservisten als liaisonofficier en voorzetsingsvermogen bemanning OPS-room en tenslotte 54 reservisten voor het nog op te richten kennisnetwerk. Dat laatste netwerk is in oprichting en beoogt om al voordat een crisis zich aandient al te beschikken over een direct te raadplegen netwerk van deskundigen die de specialistische kennis paraat hebben om de crisis het hoofd te kunnen bieden.

Na het opsommen van het aantal benodigde reservisten komt dan het zinnetje waarover zoveel commotie is ontstaan: ‘voornoemde reservisten RMT zullen bij een nieuwe of hernieuwde aanstelling registratief ingedeeld worden bij het Korps Nationale Reserve’. Geen toelichting, geen nadere redegeving, niets. Iedere landmachtreservist bij een RMC in vervolg met het Natres-embleem op de baret was de kale boodschap. Zes weken later is op 9 maart 2006 nog een nota over de registratieve indeling Korps Nationale Reserve verschenen, maar die nota is minder ruim verspreid dan de eerste.

En wat er altijd gebeurt als er slecht gecommuniceerd wordt, gebeurde hier ook: vele vragen naar het waarom van dit be-

sluit en zelfs emotionele reacties op deze oekaze. Gelukkig kwam er per 27 juni 2006 een nota met een overgangsregeling waarbij de reservisten met een hernieuwde aanstelling als reservist RMT niet over móesten naar de Natres (het mocht wel), maar dat alleen de reservisten met een geheel nieuwe aanstelling naar de Natres over moeten.

Vervolgens gaat onze voorzitter bij afwezigheid van argumenten van staf CLAS zelf redenen benoemen waarom hij deze maatregel wenselijk acht. Ik citeer: deze groep reservisten met veel contacten met civiele partijen en de burgerij is alleen met een eenheid van tenue duidelijk herkenbaar als reserve van de natie. De vraag is maar of mensen zonder de ervaring als bijv. dienstplichtige door hebben wat al die glimmende en kleurige dingetjes op een militair uniform betekenen. Ik weet ook niet precies wat al het goud op een brandweeruniform betekent. Laatst was ik met mijn twee collega-officieren van de veiligheidsregio Utrecht op een congres waar we ondanks de aanwezigheid van veel politie- en brandweerfunctionarissen de enige drie uniformdragers waren. En niemand twijfelde eraan, dat wij die drie heren van Defensie RMC-West waren. En de kleine verschillen in het uniform zijn eerder een leuk gespreksonderwerp en niemand werd in volstrekte verwarring achtergelaten. De voorzitter bepleit eenheid van tenue: welnu die eenheid is er al. Mijn GVT of DT is niet anders dan dat van bijvoorbeeld een Limburgse Jager of een logistieke-ling. Als je echt eenheid van tenue wil: bevorder of degradeer iedereen tot majoor, geef iedereen een parachutistenwing en een vierdaagse- en TMPT-medaille, verbied gezichtsbehandling en vrouwen en stel een lengte tussen 1.80 en 1.90 verplicht: da's pas eenheid! De voorzitter ziet een grote variëteit aan uitmontering, ik constateer dat een uniform nog altijd veel meer overeenkomsten heeft dan verschillen.

Waar nog aan voorbij gegaan wordt dat sommige dienstvakken een rechtstreeks verband hebben met de civiele opleiding of het civiele beroep. De geestelijke verzorging heeft haar eigen emblemen, artsen zitten bij de MGD, psychologen hebben hun eigen dienstvak en juristen zitten bij de MJD. Naast mijn al decennia bestaande verbondenheid met de MJD is vooral dat laatste is voor mij de reden om sterk te hechten aan behoud van mijn MJD-embleem. Ik zal dan ook graag gebruik maken van de geboden overgangsregeling.

mr. S.H.Steendam  
Lt kol (R) Militair Juridische Dienst  
Veiligheidsofficier regio Utrecht

### REACTIE VAN DE VOORZITTER:

Het is een serieus onderwerp dat de gemoederen onder de reservisten heeft losgemaakt over hoe je met trouwe deeltijdwerkers moet omgaan en hoe niet. Het aanvankelijke onbegrip bij de Landmacht over de diepgewortelde gevoelens van verbondenheid met wapens en dienstvakken was voor velen een slag in het gezicht. Temeer omdat het juist de Landmacht was



die deze emotionele verbondenheid er jarenlang inhamerde. In de periode na het uitkomen van bedoelde Nota over de Registratieve Herindeling bij de Natres, heeft uw voorzitter overleg gevoerd met de top van het CLAS waarbij ik heb gepleit voor een brede overgangsregeling. Het voorstel werd overgenomen en de overgangsregeling is er gekomen. Zoals u hierboven las, maakt de schrijver van bovenstaand artikel er graag gebruik van. Het maken van die overgangsregeling loste een aantal problemen op, maar het bleek een zeer gelimiteerde regeling te zijn, waarover geen overleg is geweest met de verenigingen. Daardoor werden toch nog een aantal zeer trouwe reserve officieren door de CLAS fors in de kou gezet. Dat leidde tot bezwaar procedures, waarbij uw voorzitter in een enkel geval als raadsman en bemiddelaar optrad.

De uitkomst van zo'n bezwaar was ronduit schokkend: Terwijl aan betrokken officieren aanvankelijk was gezegd dat "als ze het er niet mee eens waren ze maar een bezwaarschrift moesten indienen"; werd tijdens de hoorzitting fijntjes medegedeeld dat "Met deze Nota is het beleid vastgesteld. En tegen beleid kan geen bezwaar worden gemaakt. In uw geval is het beleid correct uitgevoerd". Ook argumenten van slechte communicatie (een officier werd pas geïnformeerd over de herindeling naar Natres nadat de beschikking voor de functie al getekend was!) werden van de tafel geveegd. Conclusie van de betrokken officieren was dat er met je gedaan kan worden wat men wil en dat er geen bezwaar mogelijk is omdat het "beleid" is.

Er is echter toch nog een lichtpuntje. In de regeling staat namelijk ook dat de CLAS in individuele gevallen kan afwijken. We zullen in de komende tijd een beroep blijven doen op de CLAS om met deze zeer loyale deeltijd officieren ook omgekeerd loyaal om te gaan.

#### TOT SLOT:

De strekking van mijn artikel in de vorige Reserve Officier ging dus niet zozeer om het zelf bedenken van argumenten die de CLAS niet zou hebben gehad en ook niet over de verschillen in uitmonstering van diverse categorieën militairen.

Mijn betoog ging en gaat vooral over het zoeken naar mogelijkheden om de rechtsongelijkheid – om welke reden dan ook ontstaan – tussen beroeps en reserve militairen weg te krijgen, en het komen tot een klimaat van omgang tussen de organisatie en de reservisten waarin een brede onvrede bij reserve officieren geen kans meer heeft.

Willem J.M. Verheijen  
Lkol (R) Natres  
Voorzitter KVNRO

## IN MEMORIAM

Op vrijdag 13 oktober 2006 overleed te vroeg:

**J.A.M. Gobits**  
Luitenant kolonel (R)  
der Infanterie

Oud penningmeester van de KVNRO  
Ere-lid van de KVNRO

Wij verliezen in hem een drijvende kracht achter onze vereniging  
en zullen hem node missen.

Namens de KVNRO  
Willem J. Verheijen  
Lkol (R) Knatres  
Voorzitter

## BLOED IN AFGHANISTAN

*ISAF nam op 31 juli de verantwoordelijkheid over de stabilisatiemacht in de zuidelijke provincies van Afghanistan. Nederland heeft daarbij de bloedvoorziening als verantwoordelijkheid op zich genomen. In Kandahar, Tarin Kowt en Helmand staan nu Nederlandse high-tech bloedbanken, die het militaire rol 2 of rol 3 hospitaal ter plekke voorziet van hoogwaardige bloedproducten.*

Een noviteit is, dat de Nederlandse bloedbanken de producten diepgevroren bewaren en naar behoefte pas transfusiegereed maken. Daardoor hoeft er uiteindelijk veel minder bloed weggegooid te worden dan met normale procedures het geval is. Rode bloedcellen zijn in de koelkast slechts 35 dagen te bewaren. Bovendien kunnen de Nederlandse bloedbanken als unicum ook trombocyten (bloedplaatjes) kunnen leveren.

De Amerikaanse luchtmacht majoor Barbara Martin moest op 27 juli 2005 vanuit Afghanistan een spoed aeromedical evacuation naar Amman uitvoeren om een bloedende patiënt tijdens trombozyten te geven. Normaal zijn trombocyten in Role 2 en 3 hospitalen niet beschikbaar, daar deze zeer kort houdbaar zijn. Diepgevroren zijn ze echter twee jaar te bewaren en vrij snel in het inzetgebied transfusiegereed te maken.

De bloedbank in Helmand is in de begintijd door reservisten bemand geweest. Zij zijn gedurende 5 à 6 weken hoofd van deze perifere bloedbank en hebben een gedegen opleiding aan de Militaire Bloedbank in Leiden gehad om dit werk te kunnen doen. Ze worden bijgestaan door een Britse medisch analist, die eveneens een opleiding in Leiden heeft gehad. De Nederlandse perifere bloedbank in Helmand staat bij het Role 2+ hospitaal van de Britten in Camp Bastion, dat verder voornamelijk wordt bevolkt door Britse Mariniers Commando's.

Het hoofd perifere bloedbank is dus de enige Nederlander tussen allemaal Britten. Een bijzondere ervaring. Ondanks alle ellende, die ik in het ziekenhuis heb zien binnenkomen, heb ik toch een zeer leuke tijd gehad in Camp Bastion. Leuke contacten met de Britten, de patiënten en de vertalers. De vertalers zijn lokale Afghanen, die afwisselend een tijdje thuis zijn en een tijd in het kamp verblijven. Bakth, een van de vertalers gaat binnenkort trouwen. Hij weet nog niet met wie; zijn moeder heeft de bruid uitgezocht. Hij kijkt er zeer naar uit en zijn collega's naar het komende bruiloftsfeest.

### DE AUTEUR IN AFGHANISTAN

De meeste vertalers zijn Pastun en hebben een medische opleiding, wat praktisch is voor het werk in dit ziekenhuis. Ze

zijn goed opgeleid en komen uit de betere families. Daardoor had ik bijna wel elke dag een interessante discussie over de wereld, de lokale politiek en de situatie in Afghanistan en de omliggende landen. Sommige vertalers wonen net over de grens met Pakistan, waar veel Afghanen wonen. Ook de in de provincie Helmand en omgeving wonende vertalers blijken op privé universiteiten in Pakistan te hebben gestudeerd. Ik leer heel veel van de soms zeer diepgaande gesprekken onder het genot van een kopje lokale groene thee.



Afghanistan is een land dat al lang oorlogsgeweld kent. In Helmand is dat nog niet voorbij. De Britten blijken in Helmand een geheel andere missie te hebben dan we in Nederland over de ISAF missie leren. Ik merk vanuit de rapportages vanuit het operationeel commando nog niets over opbouw. Het gaat over aanvallen op Taliban bolwerken; soms met zwaar geschut en veel slachtoffers. De papavervelden worden platgebrand. De ANA (Afghan National Army) soldaten zijn daarbij betrokken en onder hen vallen helaas ook veel slachtoffers en gewonden. We krijgen in het ziekenhuis voornamelijk schot- en scherfwonden te behandelen. Momenteel zijn er relatief veel APN (Afghan National Police) patiënten met schotwonden in het hoofd. Een neurochirurg van de ANA, die naast het militaire werk nog een privé praktijk in Kabul heeft, komt bij ons langs om te kijken of de door ons behandelde patiënten al weer zo stabiel zijn, dat ze naar een regionaal ziekenhuis kunnen. Ter plekke kunnen we gelukkig regelen dat de politiemensen toch in het Afghaanse militaire ziekenhuis verder kunnen worden behandeld.

Veel explosieven worden bij de militaire acties buitgemaakt en vernietigd in de woestijn grenzend aan het kamp. Met luide knallen komen er witte of soms zwarte rookwolken op het wapenvernietigingsterrein. Gelukkig ligt het kamp bovenwinds. De militaire bloedbank huist in twee containers en die bieden de meest luxe werkplek van het gehele kamp Bastion. In kamp Bastion komen weinig gasten en geen journalisten, maar ik ben er zeker van, dat de andere Nederlandse perifere bloedbanken niet alleen levens redden met hun bloedcomponenten, maar ook een high-tech visitekaartje zijn van de Nederlandse defensieorganisatie.

Stef Stienstra,  
KLTZ (KMR)



## LOURDESBRON OOK BRON VAN GELOOF, HOOP EN LIEFDE

Tekst & foto's Jan van Alphen

In 1986 nam ik voor de eerste maal deel aan de Internationale Militaire Bedevaart naar Lourdes en met tussenpozen van enkele jaren tot in het jaar 2000 sloot ik mij af en toe opnieuw bij de pelgrims aan. In 2006 twintig jaar na de eerste keer reisde ik wederom af richting de Pyreneeënstad. In Lourdes is het niet alleen de bron, die op 25 februari 1858 tijdens het omwoelen van de aarde door de herderin Bernadette Soubirous ontstond, waar de aantrekkingskracht van uitgaat. Lourdes is bijna 150 jaar later ook nog altijd de bron van geloof, hoop en liefde, waaraan zich jaarlijks zo'n vijf a zes miljoen bedevaartgangers "laven". Bernadette (7-1-1844 tot en met 16-4-1879) kreeg in 1858 een achttiental verschijningen van de Maagd Maria en het was ook nu weer indrukwekkend om tijdens de 48e Pèlerinage Militaire International van de gevolgen getuige te zijn.

### VERGELIJKENDE HERINNERINGEN

De Militaire Lourdesbedevaart (MLB) per trein behoort inmiddels tot het verleden. Al weer enkele jaren wordt de bedevaart per coach van Pelikaan-reizen ondernomen. In twee reisdagen met één overnachting in het 500 kilometer van Lourdes gelegen Poitiers, ging de 1300 kilometer lange reis richting Zuid-Frankrijk.

Verdeeld over vier coaches vertrokken op woensdag 17 mei vanuit Amersfoort de Fanfare Korps Nationale Reserve o.l.v. commandant res. maj. Gerrit Slisser als een van de veertien in het genadeoord aanwezige militaire orkesten alsmede de bedevaartgangers vanuit Utrecht (met chauffeur Richard Smits die voor de 45e keer de tocht ondernam), Breda en Eindhoven. Geplande aankomst in Lourdes donderdag 18 mei n.m. Met de op 19 mei nog ingevlogen pelgrims en autoriteiten een totaal van ca. 280 Nederlandse pelgrims, ondergebracht in hotels met namen als Peyramale, Lucia en Stella Matituna. Voor uw scribent een beperking omdat het onmogelijk is tegelijkertijd in vier coaches en meerdere hotels gebeurtenissen te registreren. De Nederlandse defensiedelegatie maakte deel uit van 15.000 militairen uit 34 landen.



Natuurlijk waren er de ontmoetingen zelfs met bekenden uit 1986 zoals lkol b.d. KLu Ds. Ton Voerman met echtgenote Geja, die nog immer trouw aan het marine-uniform zijnde mw. Ria Tilman, die voor de Vereniging Nationale Lourdesbedevaarten meerdere malen per jaar als begeleidster naar Lourdes gaat en Hans Wiggers, wiens militaire tenue opvalt door het bij de Garde Fuseliers behorende oranje-blauwe invasiekoord. De dit jaar met het vliegtuig meegekomen legerbisschop mgr. Dr. J. Punt en de penningmeester van de Stichting ereburger van de stad Lourdes en majoor b.d. Wim van Donselaar mocht ik op het vliegveld van Ossun begroeten. De daar ter verwelcoming aanwezige adjudant Ger Beckers, sergeant-majoor André van den Oord zetten zich met de ervaringsdeskundigen lkol b.d. Henk Molenkamp en Hans Wiggers enthousiast in om de met het vliegtuig gearriveerde bedevaartgangers naar Lourdes te vervoeren.

De Nederlandse Stichting MLB werkt nauw samen met een Pastorale Commissie die de activiteiten in één programma bundelt.



Zo worden ter plaatse bij iedere samenkomst speciaal daarop gerichte programmaboekjes uitgereikt, iedereen van het Lourdesinsigne voorzien en is de leiding in een hotel in handen van een pastorale medewerker. Zij gaan o.a. voor in het gebed aan tafel. In Hotel Stella Matituna werd daarbij steeds een toepasselijk vers van Toon Hermans gelezen. Aan het einde van de eerste reisdag was er in het hotel in Poitiers met een sobere bijeenkomst stil gestaan bij het begin van de pelgrimstocht.

### VRIJDAG 19 MEI

Tijdens de openingsmis bij de grot refereerde celebrant Mgr. Frans Kutt-schrütter in zijn preek

aan het voor zich sprekkende motto van de belevaart "Houd uw lampen brandend" In de Mgr. Kolbezaal vond de Kruisweg plaats. Meer een overdenking dus om de minder goed te been zijnde pelgrims de vermoeiende tocht over de bekende Kruisberg van Lourdes te besparen. Het stilstaan door de geestelijke verzorgers bij de op schilderijen eenvoudig weergegeven ondersteunende 'beelden' verdient, gegeven de opmerkingen van een aantal pelgrims, wat het vervolg betreft beslist nog enig overleg tussen de Pastorale Commissie en het Stichtingsbestuur. De internationale openingsceremonie is anno 2006 een buitengebeuren op de Esplanade. In de warme avondzon een gloedvolle bijeenkomst, maar je moet er niet aan denken dat dit in de stromende regen zou moeten plaatsvinden...



De bustocht naar Gavarnie ontbrak gelukkig niet in het programma van de vrijdag en 's avonds concerteerde de Fanfare Korps Nationale Reserve o.l.v. kapitein Richard Vrijhoef succesvol en onder grote belangstelling in het centrum van het genadeoord. De fanfare maakte muzikaal deel uit van de Nederlandse ceremonie, waarvan ook de vlaggenwachten, afwisselend bemenst door cadetten en adelborsten van de KMA en het KIM, deel uitmaakten. De vertolking van liederen tijdens kerkelijke plechtigheden door tenor, reserve lkol b.d. Ton Voets, kan daar onvoorwaardelijk aan worden toegevoegd. Men mag



overigens hopen dat de tenor zich bij een volgende gelegenheid samen met het aanwezige orkest kan laten horen.

#### ZATERDAG 20 MEI

Legerbisschop Mgr. Dr. Jos Punt celebreerde de H. Mis in de Chapelle Saint Joseph. Daarbij aanwezig waren o.a. de Staatssecretaris van Defensie Cees van der Knaap, de Inspecteur der Veteranen Igen Ad van Baal en plv HDP genm J.Leijh. De legerbisschop stond in een overdenking stil bij de vraag "Waaruit bestaat het Geloof in God"? Hij bemoedigde zijn gehoor met zijn zienswijze die samengevat luidt: Mens, je wordt bemind, je bent geschapen voor de eeuwigheid, je kunt worden verlost van alles wat er fout is gegaan en je draagt de kracht in je om je leven en zelfs de wereld te veranderen. Na de mis werd er naar

goede gewoonte een groepsfoto gemaakt gevolgd door een receptie in de open lucht.

's-Middags namen velen deel aan de voettocht naar Bartrès, een dorp waar Bernadette in haar jeugdijaren opvoeding genoot. De wandeling wordt door velen aangewend als een training voor de komende wandeltochten in Luxemburg en Nederland. Van de Koninklijke Luchtmacht was zelfs een detachement naar Lourdes afgereisd om de pelgrimage met extra trainingskilometers door het geaccidenteerde gebied te verbinden. Elders in Lourdes vond in de middag onder grote belangstelling van militaire en burger autoriteiten de dodenherdenking plaats. Na de nog altijd zeer imponerende lichtprocessie dromden de duizenden samen in etablissementen en op de ter-

rassen in de binnenstad om er de met een onophoudelijk klinkend "Ave, Ave, Maria" schor gezongen kelen te smeren.

### ZONDAG 21 MEI

Na de in de ondergrondse PiusXbasiliek Internationale Eucharistieviering was het al weer tijd voor de slotceremonie.



Wederom op de Esplanade en de afsluitende bijeenkomst van de Nederlandse afvaardiging in de Mgr Kolbezaal. Daar werd enkele pelgrims verzocht de aanwezigen deelgenoot te maken van hun opgedane ervaringen.

Sergeant Irene Stark was onder de indruk van het kunnen helpen van zieken en duwen van rolstoelen van gehandicapten. Daden die zij ook in de Nederlandse gemeenschap verrichtte. Toekomstig penningmeester van de PMT, Kapitein Luitenant ter Zee Wim Klaas, vertelde hoe tijdens een bezoek aan het heiligdom waar de grot is gesitueerd de "kermis" van Lourdes volledig opging in de beleving van de verschijningen in de holte van de rots van Massabielle. Mgr. Frans Kuttschrütter memoreerde het opvallende, veelvuldige en gemoedelijke samenzijn van jongeren en ouderen. In de avonduren kon tenslotte nog een door een Duitse militaire kapel verzorgd concert worden bijgewoond.

### TERUGTOCHT

Na de eerste terugreisdag op 22 mei werden de pelgrims in Poitiers in de gelegenheid gesteld om hun Lourdesmemorialia te tonen en de aanschaf toe te lichten. De in vele gevallen meer dan tienvoudig verworven herinneringen maken duidelijk dat een plaats als Lourdes eenvoudigweg niet zonder de souvenirverkoop kan. De legerbisschop had in een eerder stadium over alle kleinoden de zegen uitgesproken. Tijdens de terugtocht in de bus naar Utrecht vroeg ik Vicaris Generaal van het Militair Ordinariaat, mgr. Frans Kuttschrütter naar zijn ervaringen tijdens de 48e en naar zijn visie op de toekomstige bedevaarten. De vicaris ventileerde nog eens zijn onvoorwaardelijk geloof in de geschiedenis van de verschijning van Maria aan Bernadette in de door miljoenen bezochte grot aan de rivier de Gave. Dat geldt evenzeer zijn geloof in de toekomst. Hij hoopt dat de geslaagde actie om meer jeugd, ditmaal cadetten en adelborsten van KMA en KIM bij de pelgrimage te betrekken wordt voortgezet. Mgr. Kuttschrütter zou dat experiment ook graag uitgeprobeerd zien bij de reguliere onderdelen van de KL, Klu, KM en de KMar. Legerbisschop mgr. Dr. Jos Punt was, naar sprekers mening, door de vele plichtplegingen onvoldoende in de gelegenheid om met name met de pelgrims wat uitgebreider dan nu in contact te zijn. Er moet meer aandacht en tijd zijn voor de wisselwerking tijdens de ontmoetingen, aldus de gesprekspartner. Tenslotte is zijn hoop erop gevestigd dat ten behoeve van de gouden editie in 2008 voldoende faciliteiten en fondsen worden gevonden om van die 50e ontmoeting een indrukwekkende manifestatie te maken.

Maar eerst ligt natuurlijk de 49e editie in het verschiet en daar worden dus vanaf nu de schouders onder gezet. Legerbisschop mgr. Punt én de a.s voorzitter van de MLB, kapitein ter zee Frank Marcus, lieten uw scribent op het terras van het door veel Hollanders bezochte koffiehuis `de Italiaan` weten op weg naar de gouden editie de voorbereidingen enthousiast ter hand te zullen nemen.



## NISC 2006: EEN GEDENKWAARDIGE AFLEVERING

*Van 6 t/m 8 oktober 2006 vond voor de 14e keer de "Netherlands International Shooting Competiti-on for Reserves" (NISC) plaats in de Legerplaats Hars-kamp. De belangstelling voor dit Nederlandse internationale hoogtepunt op schietgebied voor reservisten was wederom groot: 41 teams uit 12 landen in totaal, inclusief Nederland. Op zaterdagochtend stonden dus 123 mannen en vrouwen aangetreden voor de openingsceremonie.*

Het internationale deelnemersveld van die 41 teams zag er als volgt uit: België 1 team (van de luchtmacht), Denemarken 2 teams, Duitsland 5 teams, Italië 6 teams, Groot-Brittannië 11 teams (waarvan 8 van de Marine), Letland 2 teams, Nederland 6 teams, Noorwegen 2 teams, Polen 3 teams, Rusland 1 team, Tsjechië 1 team, de Verenigde Staten van Amerika 1 team.

Vanaf het middaguur op vrijdag kwamen de teams binnen. De inschrijving startte om 16.00 uur en liep door tot het einde van de avond. Sommigen hadden er twee dagen autorijden opzitten, al dan niet met file-ervaring (zoals vanuit Rusland en Italië). Ook de boot uit Engeland had het geplande vaarschema niet kunnen uitvoeren. Na de briefing en wapeninstructies volgde de meet & greet bijeenkomst, waarmee inhoud werd gegeven aan een andere doelstelling van de NISC, namelijk het bevorderen van de onderlinge internationale contacten tussen de aanwezige reservisten.

De NISC-organisatie had geleerd van het jaar daarvoor. Er was een mist-programma voorbereid voor het geval dat. De wind op vrijdag was echter van dien aard dat voor mist op de schietdag niet behoefde te worden gevreesd. Wel voor regen, want daarvan hadden we de vrijdag inmiddels reeds een overdosis gehad.

Het bleek echter toch een overwegend mooie dag te zullen worden met slechts een enkele plagerige bui. Die zaterdag werd bij het ochtendgloren de openingsceremonie gehouden, waarbij Adjudant van Berkom de aangetreden delegaties inspecteerde ter gelegenheid van zijn laatste NISC als voorzitter van de NRFK. Voor deze gelegenheid werd de vlag bediend door officieren van de Koninklijke Marechaussee.

De strijd werd gestreden op de wapens pistool Glock 17, geweer Diemaco C7 en geweer FAL. Daarnaast was er natuurlijk genoeg tijd voor het informeel samenzijn en het internationaal collegiaal contact. Tussen de schietbedrijven door konden de teams hun vaardigheden onder gesimuleerde omstandigheden testen in de overdekte KKW-simulator-baan op de legerplaats, waar instructeur Sprokkereef wederom het commando voerde.

Zaterdagavond was het tijd voor het gala-buffet en de prijsuitreiking. Met twee grote bussen werd vertrokken naar restaurant "de Cantharel" bij Apeldoorn, waar in een gezellige ambiance een uitstekend buffet werd geserveerd. Veel positieve reacties werden dan ook gehoord.

*Onder de genodigden bevonden zich:*

Genmaj Bertholee, Directeur Aansturing Operationele Gereedstelling en tevens Inspecteur Reserve Personeel Krijgsmacht; Koll Sondag, hoofd Afdeling Reservisten Aangelegenheden CLAS; Lkol Hoebink, hoofd steun-verlening en maatschappelijke dienstverlening CLAS; Lkol Hoogendoorn, Commandant ISK; Maj Petersen, Hoofd sectie Res pers KMAR; Maj van Buren, Hoofd sectie Respers CLSK; Kap Pit, Hoofd opleiding & training RMC-Oost; Lkol (R) Verheijen, algemeen voorzit-

ter KVNRO AOO van Berkom, voorzitter AVRМ en vigerend voorzitter NRFK; Lkol (R) Lievestro, penningmeester KVNRO en vigerend penningmeester NRFK; Maj (R) Baak, secretaris AVRМ Sgt1 (R) Sprokkereef, penningmeester AVRМ

Nadat de voorzitter, kolonel Lettinga, het gala-diner op traditionele wijze had geopend met een toast op Hare Majesteit de Koningin en de vertegenwoordigde staatshoofden, daarna de genodigden en de aanwezige teams had geïntroduceerd en vervolgens zijn welkomstspraak had gehouden, gebeurde er iets ongewoons. Luitenant-kolonel Roelofs kondigde de komst aan van de burgemeester van de gemeente Brummen, de heer Joosten. Deze betrad de zaal, gevolgd door zijn secretaresse, enkele journalisten en de familie Lettinga. Hierna volgde een even unieke als bijzonder plechtige gebeurtenis. Burgemeester Joosten richtte zich tot kolonel Lettinga en deelde hem in zijn Engelse toespraak ten overstaan van alle aanwezigen mee, dat het Hare Majesteit had behaagd hem te benoemen tot Ridder in de orde van Oranje-Nassau met de zwaarden. De Burgemeester vermeldde uit de overwegingen dat kolonel Lettinga meer dan 30 jaar op uitzonderlijke wijze bijdragen heeft geleverd aan de (staats)veiligheid en hulpverlening bij rampen, enerzijds als vrijwilliger in civiele dienst en anderzijds als reservist voor het Ministerie van Defensie. Daarnaast heeft hij een indrukwekkende lijst van bestuursfuncties op het gebied van reservistenaangelegenheden, logistieke gremia, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en civiel-militaire samenwerking, maar bijvoorbeeld ook politiek ondersteunend werk en voorzitters-functies van een scholenbestuur en een kerkvoogdij. "Dit onderstreept zijn bijzondere inzet voor de maatschappij. Zijn wijze van inzet, betrouwbaarheid, visie en maatschappelijk inzicht voor een veranderende krijgsmacht worden alom gerespecteerd."

Nadat het Koninklijk Besluit was voorgelezen, spelde burgemeester Joosten hem de versierselen op. Een zichtbaar verraste en aangedane Gerard Lettinga bedankte de burgemeester, zijn gezin, zijn mede-commissieleden van de NRFK en allen met wie hij collegiaal had samengewerkt.

Tijdens het gala-diner gaf kapitein Pit weer een zeer verdienstelijk muzikaal intermezzo ten gehore met zijn doedelzak. Enkele genodigden reikten de door Fred Droog prachtig gemonteerde prijzen uit aan de beste schutters en teams in de verschillende categorieën. Dit jaar voldeed niemand aan de eisen voor scherpschutter, zodat er geen scherpschutterbrevetten konden worden uitgereikt. Na de prijsuitreiking overhandigde de voorzitter van de Reservisten Schiet Commissie het NRFK-schild aan drie personen, die zich in de afgelopen jaren voor de NISC verdienstelijk hadden gemaakt, te weten: luitenant-kolonel Hoebink, kapitein Pit en adjudant van Holstein.

Onmisbaar voor de geslaagde uitvoering van dit internationale evenement was de ondersteuning van de vaste RSC-ondersteuningsgroep en van het Natres-personeel van 40 Natres-bataljon uit de regio van RMC-Noord, die zorg hebben gedragen voor de logistieke ondersteuning en voor de invulling van de schietbaan-functionarissen. Veel waardering ook voor de medewerking van hoofd steunverlening Lkol Hoebink, de Lokaal Facilitaire Dienst Harskamp en het personeel van het Infanterie Schietkamp

## DE UITSLAGEN:

### pistool individueel:

1. Unteroffizier Claus - Duitsland
2. SFC Stehno - Tsjechië
3. Elnt Ronny - Noorwegen
4. AOO van Berkom - Nederland
5. Sgt van der Biest - België

### Diemaco individueel:

1. Tlnt Berntsen - Noorwegen
2. Adj van Loock - België
3. Sgt Bjerregard - Noorwegen
4. Kpl1 Hagenstein - Nederland
5. Tlnt Masterudlien - Noorwegen

### FAL individueel:

1. Maj Jonckheere - België
2. Sgt Bjerregard - Noorwegen
3. Maj Vaalburg - Nederland
4. Kpl1 Hagenstein - Nederland
5. Unteroffizier Claus - Duitsland

### totaal klassement alle wapens:

1. Tlnt Berntsen - Noorwegen

### teams pistool:

1. team NROF-2 - Noorwegen

### teams Diemaco:

1. team NROF-1 - Noorwegen

### teams FAL:

1. team NROF-2 - Noorwegen

### teams gecombineerde wapens - totaalklassement:

1. team NROF-2 - Noorwegen
2. team NROF-1 - Noorwegen
3. team 20 Natresbat - Nederland
4. team Luchtmacht - België
5. team KMAR-2 - Nederland
6. team Waffensysko - Duitsland

Namens de Reservisten Schiet Commissie NRFK,  
Majoor (R) W.F. Roelink

## JAARLIJKSE HERDENKING SLAG OM YPENBURG

*Op 10 mei 2007 zal de jaarlijkse herdenking van de door Nederlandse militairen slag om het vliegveld Ypenburg plaatsvinden in het stationsgebouw. Dit jaar heeft de KVNRO de organisatie op zich genomen.*

De KVNRO is een organisatie die haar plaats heeft op het scheidsvlak tussen de civiele samenleving en de krijgsmacht. Daarnaast heeft de KVNRO veel oud-militairen in haar gelederen. Daarom heeft onze voorzitter Willem Verheijen al bij zijn aantreden aangekondigd deze positie nog meer in te willen vullen dan in het verleden het geval was. Met het op zich nemen van de organisatie van de herdenking is een win-win situatie ontstaan voor zowel de KVNRO als de krijgsmacht; De KVNRO kan op deze manier een van haar doelstellingen invullen en de krijgsmacht wordt zo ontlast van een taak die voor haar steeds moeilijker invulbaar werd door enerzijds de wens om doelmatig te werken en anderzijds de hoge uitzenddruk, die zorgt dat het steeds lastiger wordt om dergelijke evenementen op de adequate wijze te organiseren. De reserve-officieren doen hiermee exact datgene waarvoor zij zijn benoemd en aangesteld: Het ondersteunen van de krijgsmacht op momenten van piekbelasting in de uitoefening van de haar toebedeelde taken.

De slag om het vliegveld Ypenburg op 10 en 11 mei 1940 was onderdeel van de slag om de residentie. Duitse parachutisten trachtten in de vroege ochtenduren van 10 mei 1940 de vliegvelden rondom Den Haag te veroveren. Onderdelen van de Nederlandse strijdkrachten hebben deze poging verhinderd. Met name bij Ypenburg hebben de regimenten Grenadiers en



Jagers, Huzaren van Boreel en Luchtdoelartillerie, samen met andere eenheden, de Duitse pogingen om Ypenbrug in handen te krijgen, doen mislukken. Nog belangrijker

waren de strategische gevolgen van het mislukken van deze Duitse aanval. Door de zware verliezen aan transporttoestellen van m.n. het type Junckers 52 (volgens officiële cijfers maar liefst 222 vliegtui-



gen!), was de strategische transportcapaciteit van Hitlers Luftwaffe dermate aangetast, dat dit gevolgen had voor de plannen van operatie Seelöwe, de voorgenomen invasie van Groot Brittanië. Een invasie die gelukkig nooit kwam... mede door de inspanningen en offers van de Nederlandse militairen die streden op en rond Ypenburg.

De herdenking vindt plaats bij het stationsgebouw van het voormalige vliegveld Ypenburg op donderdag 10 mei 2007. U wordt verzocht om uiterlijk om 13.30 uur aanwezig te zijn. U kunt al vanaf 10.30 uur terecht in het KEK-gebouw op het IDL (Instituut Defensie Leergangen) te Delft

De bijgevoegde foto's zijn genomen tijdens eerdere herdenkingen. Bij het schrijven van dit stukje was nog niet bekend of de getoonde uniformen en uitrustingsstukken weer beschikbaar zullen zijn tijdens de herdenking.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de KVNRO te Den Haag: 070 -316 29 40 of email [ypenburg@kvnro.nl](mailto:ypenburg@kvnro.nl)

Marc Daverveldt,  
Maj (R) RSPB  
Bestuurslid afdeling Den Haag

# IN MEMORIAM

Op 20 januari 2007 overleed:

## KAPITEIN (R) WILLEM NIEUWELINK

secretaris KVNRO, afdeling Limburg

Begiftigd met de legpenning van de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reserve Officieren

- Willem, voor jou is hier een vroegtijdig "einde oefening".
- Jij die altijd naast je burgerleven in het onderwijs als reservist bijzonder actief was.
- Jij die als officier der artillerie altijd klaar stond om op oefening te gaan.

Van 't paard bij het stuk gevlogen,  
Dra dondert reeds het schot,  
Weer vlug vooruit getogen,  
Vernielt hij 's vijands rot.  
Rent d'overmacht hem tegen,  
Manmoedig staat hij pal,  
Koopt door zijn dood de zege  
En juicht nog in zijn val.

- Je "korito" (kompasrichttoestel) hoef je niet meer in te stellen.
  - Jij die als je kon trainen er ook was.
  - Patrouilles, schieten, sporten.
  - Als officier gaf je ons allen een fantastisch voorbeeld.
- Je was aardig, vriendelijk, opgewekt, positief ingesteld, behulpzaam, genuanceerd geen poespas en lawaai, maar gedegen en wat je beloofde kwam je ook na.
  - 25 jaar lid van de K.V.N.R.O.
  - En al die jaren lang actief geweest voor de afdeling Limburg.
- Jaren als schietcommissaris streng op de veiligheid, maar het was toch gezellig!
  - Tot twee maal toe als secretaris waar je perfect werk voor ons deed.
  - Ook als je het druk had met je leerlingen was je er toch ook voor ons.
- Toen we afgelopen zaterdag ons realiseerde wat jou was overkomen waren de woorden "ongeloof en onmacht" op zijn plaats.
  - Boos dat we zo'n goede vent zo vroeg moeten missen.
  - Velen zullen je missen. Willem bedankt voor alles!
- We hopen voor allen dat de goede herinneringen aan Willem de kruitdampen van onze boosheid zullen doen optrekken.

Namens de KVNRO afdeling Limburg,  
Lkol bd Cees J.M. van der Ploeg

† 9 maart 2007

## WALTER BRUININKS

Luitenant kolonel (R) der Limburgse Jagers

Commisaris Muziek van de Stichting Limburgse Jagers  
Leverde in 2002 een grote bijdrage aan het CIOR-congres in Maastricht

Wij wensen zijn naasten alle sterkte toe om dit verlies te dragen.  
Namens de KVNRO afdeling Limburg,  
Lkol bd Cees J.M. van der Ploeg

# AFDELINGSACTIVITEITEN

Veel afdelingsactiviteiten van de KVNRO staan ook open voor leden van andere afdelingen. Indien u in het activiteitenoverzicht iets van uw gading ziet buiten de eigen regio, neem dan contact op met de secretaris van de organiserende afdeling of een bij de activiteit genoemde organisator. Houd er rekening mee dat aan deelnemers van buiten de afdeling soms een (grotere) bijdrage in de kosten wordt gevraagd.

## LANDELIJKE EN INTERNATIONALE ACTIVITEITEN

20 november 2006  
Algemene Ledenvergadering  
Amersfoort

## AMSTERDAM

Secr: C. Zwart  
Cannenburg 27  
1081 GV Amsterdam  
(020) 404 47 27

## Schietsen

Inl: G. Vermes  
(020) 453 77 73 (p)

## BRABANT-OOST

Secr: Ing. L.W. Schaffers  
Opera 100  
5629 NX Eindhoven  
(040) 242 38 27 (p)  
brabant-oost@kvnro.nl

## Afdelingsbijeenkomst

Elke dinsdagavond vanaf 21.30 uur (na de sport), off/oo-mess RvS kazerne Oirschot. Het is verstandig zich eerst met de secretaris in verbinding te stellen in verband met de kazerne toegang. Elke eerste donderdag van de maand vanaf 16.30 uur in Sociëteit 'de Bossche Bol', KEK gebouw Lunettenkazerne Vught. Aansluitend is een gezamenlijk diner. Toegang tot de kazerne onder overleggen van een geldig legitimatiebewijs bij de wacht.  
Inl: R. Uiterwijk (0345) 57 27 11 of de secretaris

4 april (woensdag)  
Jaarvergadering Afd. Brabant-Oost Gen.Majoor Ruyter van Steveninck-kazerne te Oirschot 18.00 uur  
4 mei Dodenherdenking te Eindhoven Begr.pl. Oude Toren 19.30 uur  
6 mei Stadswandeling Zaltbommel/Rossum vanaf 11.00 uur  
14 juni BBQ met gilde schieten Nuenen. Aanvang 18.30 uur.

## Schietsen

Schietbaan RvS  
kazerne Oirschot  
Inl: J. Dijkman, (040) 245 66 48,  
jan.dijkman@philips.nl

## Sport

Elke dinsdagavond 19.45 uur, indoortraining/zwemmen, sportaccommodatie RvS-kazerne Oirschot.  
Inl: E.J.C. Reepmaker van Belle, (040) 283 42 83

## Speciale activiteiten

Informatie:  
G. Eversen 040 – 2417009

## FRIESLAND

Secr: J.C. Robijn  
Julianalaan 34  
8932 AA Leeuwarden  
(06) 53 85 79 70 (p na 16.00 uur)  
friesland@kvnro.nl

## Schietsen

Inl: G. Frijling, (0566) 62 18 27 (p)  
fry.gijs@scarlet.nl  
**Sport**  
Elke maandagavond 19.30-21.00 uur, vliegbasis Leeuwarden  
Inl/opgave: via de secretaris

## 'S-GRAVENHAGE

Vz: Mr. L. van der Giessen  
Dubbelhoflaan 6  
2548 PZ 's-Gravenhage  
(070) 396 69 12 (p)  
denhaag@kvnro.nl

## Afdelingsbijeenkomst

zaterdag 24 maart  
zaterdag 26 mei  
zaterdag 6 oktober  
zaterdag 24 november  
Locatie Hr Ms Mercuur, 2e Binnenhaven, Scheveningen, aanvang 17.00 uur

## Schietsen

Schietbaan Crailo. Er wordt geschoten met Diemaco en Glock. Het dragen van GVT en deelnemen aan (wapen)onderhoud is verplicht.  
Inl: E. Sprokkereef  
edwin@qualm.org

## GRONINGEN-DRENTHE

Secr: kap M. Tjapkes  
Vechtstraat 11/A  
9725 CS Groningen  
(050) 311 34 59  
m.tjapkes@groarr.drp.minjus.nl

## Schietsen

Inl: via de secretaris

## KENNEMERLAND

Secr: Ing. J.G.J. Borsboom  
Ds. M.L. Kingweg 217  
1504 DG Zaandam  
(075) 616 61 85 (p)  
(075) 653 36 18 (k)

## Afdelingsborrel

Inl: via de secretaris

## Schietsen

Inl: via de schietcommissaris  
(0255) 53 34 22 (p)

## LIMBURG

I.v.m. overlijden secr,  
geen info bekend:  
Waarnemend contactpersoon;  
C. van der Ploeg  
C.vdPloeg@inter.nl.net

## Schietsen

Inl: K.J. Adams  
(045) 525 63 47  
k.j.adams@versatel.nl

## NOORD-BRABANT WEST

Secretaris:  
Ir C.J.G.M. Versteegden  
Burgemeester Vlakklaan 4  
4927 AB Hooge Zwaluwe  
0168-483389  
casverst@yahoo.com

## Schietsen

Koningin Wilhelmina Kazerne te Ossendrecht Denk eraan u van te voren aan te melden.  
Inl: J. Maijen (013) 463 36 87

## OOST

Secr: Ing. R. Lievestro  
Postbus 258  
6660 AG Elst  
oost@kvnro.nl

## Schietsen

Inl/aanmelden:  
T.W.M. Verlinden  
thom.verlinden@wanadoo.nl  
(026) 333 80 43

## ROTTERDAM

Secr: D.J. van Alphen  
J. van Vessemensingel 22  
3065 NH Rotterdam  
(010) 202 08 20 (p)  
(010) 202 03 88 (f)  
rotterdam@kvnro.nl

## Afdelingsbijeenkomst

Elke derde dinsdag van de maand vanaf 18.00 uur met deelname aan de maaltijd. Inl. bij D.J. van Alphen. Opgave uiterlijk een week van tevoren via rotterdam@kvnro.nl  
16 mei Lgen R. Reitsma over zijn ervaringen als 1e Cdt 1(GE/NL) Corps. 20 juni jaarlijkse barbeque met partners

## Schietsen

Inl: A.C. van der Giessen  
(0180) 51 93 66 (p)  
(079) 353 12 73 (k)  
ac.vander.giessen@hccnet.nl

## Sport

Elke vrijdagavond  
Inl: F.J. Nederlof  
fred.nederlof@novation.nl  
(010) 202 14 03 (p)

## TWENTE

Secr: S.C. ter Elst  
Dublinstraat 21  
7559 KG Hengelo  
(074) 250 58 84 (p)

## Schietsen

Inl: J.F. Popma  
(074) 277 50 74 (p)  
jf.popma@home.nl

## UTRECHT

Secr: J.N.A. Groenendijk  
Van Riemsdijkgarde 51  
3981 XH Bunnik  
(030) 656 26 54 (p)  
utrecht@kvnro.nl

## Schietsen

Inlichtingen en aanmelden via de schietcommissaris de heer J.H.J. Garrels via email jhgarrels@wanadoo.nl of tel: 030-2283770 of 06-50666998

## ZEELAND

Secr: Ing. J.J. Botman  
Breedmede 30  
4337 AS Middelburg  
(0118) 61 67 24 (p)  
(0118) 65 25 00 (k)

## Schietsen

Zie data bij Noord-Brabant West  
Inl: Ing. A.P.J. van Geel  
(0115) 69 58 26 (p)

## BELGIË

Secr: Mr. M.L. Hoeberigs  
Leeuwerikendreef 14  
3090 Overijse, België  
(00) (32) 229 546 00 (k)  
(00) (32) 265 743 08 (p)

## CURAÇAO

Secr: L.C.F.G. Senden  
Kaya Rooi Katochi 11  
Curaçao, N.A.  
(+5999) 737 63 55 (p)  
(+5999) 736 72 55 (f)  
fasenden@attglobal.net

## Afdelingsborrel

Elke laatste dinsdag van de maand vanaf 17.30 uur met deelname aan maaltijd

